

ΣΤΕ 3002/2000

ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΗΣ ΕΠΙΚΡΑΤΕΙΑΣ ΤΜΗΜΑ Γ

Συνεδρίασε δημόσια στο ακροατήριό του στις 11 Μαΐου 2000 με την εξής σύνθεση: Γ. Δεληγιάννης, Αντιπρόεδρος, Πρόεδρος του Γ' Τμήματος, Π.Ν. Φλώρος, Γ. Παπαμεντζελόπουλος, Π. Πικραμμένος, Δ. Μπριόλας, Σύμβουλοι, Μ. Γκορτζολίδου, Γ. Τσιμέκας, Πάρεδροι. Α. Γαϊτάνης, Γραμματέας του Γ' Τμήματος.

Γ ι α να δικάσει την από 17 Φεβρουαρίου 1999 αίτηση:

τ ο υ ο οποίος παρέστη με τους δικηγόρους 1) Πρ. Παυλόπουλο (Α.Μ. 7107) και 2) Φ. Σπυρόπουλο (Α.Μ. 7310), που τους διόρισε στο ακροατήριο,

κ α τ ά των : οι οποίοι δεν παρέστησαν.

Με την αίτηση αυτή ο αναιρεσείων επιδιώκει να αναιρεθεί η υπ` αριθ. 100/1999 απόφαση του Διοικητικού Εφετείου Αθηνών.

Η εκδίκαση άρχισε με την ανάγνωση της εκθέσεως του Εισηγητή, Συμβούλου Π.Ν. Φλώρου.

Κατόπιν το δικαστήριο άκουσε τους πληρεξούσιους του αναιρεσείοντος, οι οποίοι ανέπτυξαν και προφορικά τους προβαλλόμενους λόγους αναιρέσεως και ζήτησαν να γίνει δεκτή η αίτηση και τους πληρεξούσιους των αναιρεσιβλήτων που παρέστησαν, οι οποίοι ζήτησαν την απόρριψή της.

Μετά τη δημόσια συνεδρίαση το δικαστήριο συνήλθε σε διάσκεψη σε αίθουσα του δικαστηρίου κ α ι

Α φ ο ύ μ ε λ έ τ η σ ε τ α σ χ ε τ ι κ ά έ γ γ ρ α φ α

Σ κ έ φ θ η κ ε κ α τ ά τ ο ν Ν ό μ ο

1. Επειδή, για την άσκηση της κρινόμενης αίτησης έχει καταβληθεί το νόμιμο παράβολο (ειδικά έντυπα παραβόλου Α' 199462 και 199463/1999).

2. Επειδή, σύμφωνα με όσα ανελέγκτως έγιναν δεκτά από την αναιρεσιβαλλόμενη απόφαση στις 11-10-1998 και 18-10-1998 διεξήχθησαν δημοτικές εκλογές για την ανάδειξη δημάρχου και δημοτικών συμβούλων στο Δήμο Χαλανδρίου. Κατά τις επαναληπτικές εκλογές της 18ης.10.1998 ο συνδυασμός των ήδη αναιρεσιβλήτων έλαβε 11.369 έγκυρα ψηφοδέλτια και ο συνδυασμός του αναιρεσείοντος 11.368 ψηφοδέλτια. Κατά του πίνακα αποτελεσμάτων στις επαναληπτικές εκλογές ο αναιρεσείων άσκησε ένσταση, οι δε αναιρεσιβλήτοι αντένσταση. Επίσης, λοιποί υποψήφιοι και κάτοικοι του Δήμου Χαλανδρίου άσκησαν ενστάσεις και αντενστάσεις. Με την 3/1998 οριστική απόφαση του Τριμελούς Διοικητικού Πρωτοδικείου Αθηνών έγινε δεκτή η ένσταση του αναιρεσείοντος, υποψηφίου Δημάρχου στο Δήμο Χαλανδρίου και επικεφαλής του συνδυασμού "Πορεία Δημιουργίας για το

Χαλάνδρι", ανακηρύχθηκε επιτυχών ο συνδυασμός "Πορεία Δημιουργίας για το Χαλάνδρι", με 11.362 έγκυρα ψηφοδέλτια και Δήμαρχος Χαλανδρίου ο Νικόλαος Καυκάλας, καθορίσθηκε δε ο αριθμός των έγκυρων ψηφοδελτίων του συνδυασμού των αναιρεσιβλήτων "Συνεργασία για Ανθρώπινη Πόλη" σε 11.360. Η ανακήρυξη του συνδυασμού "Συνεργασία για Ανθρώπινη Πόλη" ως πρώτου επιλαχόντος συνδυασμού και των τακτικών και αναπληρωματικών συμβούλων όλων των συνδυασμών έγινε με την 7/1998 απόφαση του Τριμελούς Πρωτοδικείου Αθήνας, ενώ με την 8/1998 απόφαση του ίδιου Δικαστηρίου έγινε η ανακήρυξη τακτικών και αναπληρωματικών συμβούλων που είχαν ισοψηφήσει μετά από κλήρωση. Ο Κωνσταντίνος Παττακός και οι λοιποί υποψήφιοι σύμβουλοι του συνδυασμού του (ήδη αναιρεσιβλητοί) άσκησαν την από 7.12.1998 κοινή έφεση και πρόσθετους λόγους έφεσης κατά της 3/1998 απόφασης του Διοικητικού Πρωτοδικείου. Κατά της ίδιας απόφασης άσκησε την από 7.12.1998 έφεση και ο αναιρεσείων, με την οποία ζήτησε τη μεταρρυθμίση της κατά το μέρος που δεν έγιναν δεκτά αιτήματα της ένστασής του. Τέλος, αντέφεση κατά των αποφάσεων 3/1998 και 7/1998 ασκήθηκε και από την Καλλιόπη Γκικάκη κλπ. υποψηφίους συμβούλους του συνδυασμού "Συνεργασία για Ανθρώπινη Πόλη". Το Διοικητικό Εφετείο Αθηνών, με την 100/1999 απόφασή του, αφού δέχθηκε ότι η έφεση του Κ. Παττακού στρεφόταν και κατά των 7 και 8/1998 αποφάσεων του Διοικητικού Πρωτοδικείου Αθηνών, συνεκδίκασε τις εφέσεις (αναιρεσίοντος και αναιρεσιβλήτων) και την αντέφεση, δέχθηκε τυπικά τις εφέσεις του αναιρεσίοντος και των αναιρεσιβλήτων, έκρινε ότι η αντέφεση της Καλλιόπης Γκικάκη, κλπ., οι οποίοι ήταν και εκκαλούντες από κοινού με τον Κωνσταντίνο Παττακό, κατά το μέρος που στρέφεται κατά της 3/1998 αποφάσεως του Διοικητικού Πρωτοδικείου Αθηνών έχει το χαρακτήρα υπομνήματος, ενώ κατά τα λοιπά, κατά το μέρος δηλαδή που στρέφεται κατά της 7/1998 απόφασης του ίδιου Δικαστηρίου, την απέρριψε ως απαράδεκτη για το λόγο ότι δεν ασκήθηκε έφεση κατά της απόφασης αυτής από το Νικόλαο Καυκάλα. Ακολουθώντας, με την αναιρεσιβαλλομένη έγιναν δεκτές εν μέρει οι αντίθετες εφέσεις (ήδη αναιρεσίοντος και αναιρεσιβλήτων), μεταρρυθμίσθηκε η απόφαση 3/1998 του Τριμελούς Πρωτοδικείου Αθηνών κατά τις διατάξεις της που αφορούσαν τον προσδιορισμό των έγκυρων ψηφοδελτίων των διαδίκων κατά τις επαναληπτικές εκλογές της 18.10.1998 για την ανάδειξη δημάρχου και δημοτικού συμβουλίου στο Δήμο Χαλανδρίου και καθορίσθηκε ο αριθμός των έγκυρων ψηφοδελτίων του συνδυασμού των αναιρεσιβλήτων "Συνεργασία για Ανθρώπινη Πόλη" σε έντεκα χιλιάδες τριακόσια εξήντα τέσσερα (11.364) και των έγκυρων ψηφοδελτίων του συνδυασμού του αναιρεσίοντος "Πορεία Δημιουργίας για το Χαλάνδρι" σε έντεκα χιλιάδες τριακόσια εξήντα δύο (11.362). Περαιτέρω, εξαφανίσθηκε η πρωτόδικη απόφαση κατά τις διατάξεις της που αφορούσαν την ανακήρυξη επιτυχόντος συνδυασμού και δημάρχου, ανακηρύχθηκε επιτυχών συνδυασμός στις επαναληπτικές εκλογές της 18.10.1998 στο Δήμο Χαλανδρίου ο συνδυασμός "Συνεργασία για Ανθρώπινη Πόλη" και δήμαρχος Χαλανδρίου ο πρώτος των αναιρεσιβλήτων, εξαφανίσθηκαν οι υπ' αριθμ. 7 και 8/1998 αποφάσεις του Διοικητικού Πρωτοδικείου κατά τις διατάξεις τους που αφορούσαν την ανακήρυξη πρώτου επιλαχόντος συνδυασμού και την ανακήρυξη τακτικών και αναπληρωματικών δημοτικών συμβούλων στο Δήμο Χαλανδρίου όλων των συνδυασμών, ανακηρύχθηκε πρώτος επιλαχών συνδυασμός ο συνδυασμός "Πορεία Δημιουργίας για το Χαλάνδρι" και, ανακηρύχθηκαν 19 τακτικοί δημοτικοί σύμβουλοι από τον επιτυχόντα συνδυασμό, 7 τακτικοί δημοτικοί

σύμβουλοι από τον πρώτο επιλαχόντα συνδυασμό και 5 τακτικοί δημοτικοί σύμβουλοι από τον δεύτερο επιλαχόντα συνδυασμό "Χαλάνδρι-Δύναμη Ενότητας". Με την κρινόμενη αίτηση, όπως συμπληρώνεται με το από 17-2-1999 δικόγραφο πρόσθετων λόγων, ο Νικόλαος Καυκάλας, επικεφαλής του πρώτου επιλαχόντος συνδυασμού "Πορεία Δημιουργίας για το Χαλάνδρι", ζητεί να αναιρεθεί η παραπάνω 100/1999 απόφαση του Διοικητικού Εφετείου Αθηνών.

3. Επειδή, η κρινόμενη αίτηση στρέφεται ρητώς μόνο κατά του Κ. Παττακού, που ανακηρύχθηκε δήμαρχος Χαλανδρίου και κατά των ανακηρυχθέντων ως τακτικών και αναπληρωματικών δημοτικών συμβούλων του επιτυχόντος συνδυασμού του. Δεδομένου όμως ότι με το δικόγραφο της αίτησης αναιρέσεως προβάλλεται και λόγος για εσφαλμένη κατανομή των εδρών από την αναιρεσιβαλλόμενη απόφαση, η δε τυχόν αποδοχή του λόγου αυτού ως βασίμου θα είχε ως συνέπεια, κατά τον αναιρεσιόοντα, τη μείωση κατά μια του αριθμού των εδρών (5) που έλαβε ο δεύτερος επιλαχών συνδυασμός "Χαλάνδρι-Δύναμη Ενότητας", με επικεφαλής και υποψήφιο δήμαρχο τον Γρηγόριο Γυφτόπουλο, και την αφαίρεση από το συνδυασμό αυτό της πέμπτης έδρας του, την οποία είχε καταλάβει ο Λεωνίδα Παπαδόπουλος, που είχε ανακηρυχθεί με την αναιρεσιβαλλόμενη πέμπτος τακτικός δημοτικός σύμβουλος του εν λόγω συνδυασμού, θα πρέπει να γίνει δεκτό, καθ' ερμηνεία του δικογράφου της αίτησης αναιρέσεως, ότι αυτή παραδεκτώς στρέφεται και κατά των Γρηγορίου Γυφτόπουλου και Λεωνίδα Παπαδόπουλου.

4. Επειδή, νομίμως συζητείται η υπόθεση, μολονότι δεν παρέστησαν κατά τη συζήτηση στο ακροατήριο οι αναιρεσιβλήτοι Γρηγόριος Γυφτόπουλος και Λεωνίδα Παπαδόπουλος, εφόσον, όπως προκύπτει από τα αποδεικτικά επίδοσης που βρίσκονται στο φάκελο της υπόθεσης, με εντολή του Προέδρου του Γ' Τμήματος κοινοποιήθηκαν νομοτύπως και εμπροθέσμως σε αυτούς, με επιμέλεια της Γραμματείας του Δικαστηρίου, αντίγραφα της αίτησης αναιρέσεως και του δικογράφου πρόσθετων λόγων και αντίγραφο της από 18-5-1999 συμπληρωματικής πράξης του Προέδρου του Γ' Τμήματος, με την οποία ορίστηκε η μετ' αναβολή δικάσιμος της υπόθεσης και ο εισηγητής δικαστής (άρθρο 82 π.δ. 410/1995 και άρθρα 10 παρ. 2 και 16 παρ. 3 ν. 345/1976 - φ. 141 Α').

5. Επειδή, όπως συνάγεται από τις διατάξεις των άρθρων 64 και 65 του Δημοτικού και Κοινοτικού Κώδικα (π.δ. 410/1995 - φ. 231 Α), σημεία, στίγματα, φράσεις, σχισίματα, αναδιπλώσεις, κηλίδες ή άλλα σημεία καθώς επίσης και σταυροί προτίμησης μπορεί να επιφέρουν ακυρότητα του ψηφοδελτίου αν θεωρηθεί ότι αποτελούν διακριτικά γνωρίσματα με τα οποία παραβιάζεται η συνταγματικώς κατοχυρωμένη μυστικότητα της ψηφοφορίας, αν δηλαδή κριθεί ότι η ύπαρξη των παραπάνω σημείων καταλείπει τη δυνατότητα να προσδιοριστεί αμέσως ή εμμέσως ο εκλογέας, ο οποίος ψήφισε με το συγκεκριμένο ψηφοδέλτιο. Εξάλλου, κατά την εκδίκαση των σχετικών με το κύρος των δημοτικών και κοινοτικών εκλογών διαφορών, τα αρμόδια διοικητικά δικαστήρια κρίνουν αν, στη συγκεκριμένη περίπτωση, τα πιο πάνω σημεία και οι σταυροί προτίμησης αποτελούν ή όχι διακριτικά γνωρίσματα σύμφωνα με τα διδάγματα της λογικής και της κοινής πείρας και αφού λάβουν υπόψη τις εκάστοτε συνθήκες υπό τις οποίες τελεί ο εκλογέας, το είδος του σημείου τη θέση

και τον τρόπο χάραξης του και, όταν πρόκειται για σταυρούς προτίμησης, το πάχος ή το χρώμα τους, προκειμένου να συναγάγουν αν το εκάστοτε αμφισβητούμενο σημείο έχει τεθεί τυχαίως ή σκοπίμως. Η κρίση του δικαστηρίου ότι κάποιο από τα προαναφερόμενα σημεία αποτελεί διακριτικό γνώρισμα είναι πραγματική και δεν υπόκειται για το λόγο αυτό σε αναιρετικό έλεγχο (Σ.Τ.Ε. 2660/96, 4532/95, 914/2000 κ.ά.).

6. Επειδή, στη σελίδα 38 της αναιρεσιβαλλόμενης απόφασης αναφέρονται τα εξής: "Ο δεύτερος εκκαλών-εφεσίβλητος [ήδη αναιρεσείων] προβάλλει ότι εσφαλμένα κρίθηκαν έγκυρα με την εκκαλούμενη απόφαση τα ψηφοδέλτια του αντιπάλου συνδυασμού 4057/166, 4067/12, 4067/129, 4068/73, 4093/81, 4100/220, 4100/138, 4104/51, 4104/81, 4107/61, 4118/261, 4119/156 ...". Ακολουθώντας, στην αναιρεσιβαλλόμενη περιγράφονται αναλυτικά ορισμένα από τα ψηφοδέλτια αυτά (4067/12, 4100/220, 4100/83, 4104/51, 4104/81, 4107/61, 4119/156) και τα σημεία τα οποία θα μπορούσαν να επηρεάσουν την εγκυρότητά τους, τα οποία, όπως προκύπτει από την αναιρεσιβαλλόμενη, έχρηζαν ειδικής περιγραφής. Περαιτέρω, στην προηγούμενη σκέψη της αναιρεσιβαλλόμενης (σελίδα 37η) αναφέρονται τα εξής: "Ο δεύτερος εκκαλών-εφεσίβλητος [ήδη αναιρεσείων] προβάλλει ότι εσφαλμένα κρίθηκαν έγκυρα με την εκκαλούμενη απόφαση τα ψηφοδέλτια του αντιπάλου συνδυασμού 4068/81, 4088/52, 4088/121, 4091/134, 4042/96, 4046/99, 4049/57, 4072/284, 4074/11, 4087/160, 4092/107, 4093/103, 4093/276, 4102/4, 4102/33, 4102/62, 4102/148, 4105/287, 4105/289, 4118/95, 4119/19, 4121/71 και 4131/104, τα οποία φέρουν τσαλακώματα και σκισίματα. Από τη θεώρηση των παραπάνω ψηφοδελτίων προκύπτει ότι τα 4068/81, 4088/52, 4088/121 και 4091/134 φέρουν τσαλακώματα. Τα 4042/96, 4049/57, 4072/284, 4093/276, 4102/4, 4102/33, 4102/62, 4102/148, 4105/287, 4105/289, 4118/95, 4118/261, 4121/71 και 4131/104 φέρουν ελαφρότατα σχισίματα στις άκρες των οριζοντίων ή των καθέτων πλευρών τους. Τα 4046/99, 4087/160, 4092/107, 4093/81 και 4093/103 φέρουν ελαφρότατα σκισίματα στα σημεία δίπλωσής τους, τα οποία κατά τα κοινώς γνωστά είναι σημεία τριβής. Το 4074/11 φέρει δύο ελαφρότατα σκισίματα στις άκρες του κάτω και επάνω μέρους της δεξιάς κάθετης πλευράς του, τα οποία κατά την αναδίπλωσή του ταυτίζονται και το 4119/19 ελάχιστη αποκοπή τμήματος της αριστερής κάτω γωνίας τους. Από τα πιο πάνω ευρήματα τα τσαλακώματα οφείλονται στην κακή χρήση των ψηφοδελτίων από τους εκλογείς ή την εφορευτική επιτροπή. Τα σκισίματα του ψηφοδελτίου 4074/11, ενόψει της θέσης και του μεγέθους τους, στην κακή χρήση του ψηφοδελτίου από τον εκλογέα στην προσπάθειά του να το τοποθετήσει στον αντίστοιχο φάκελο, και τα σκισίματα των υπολοίπων, ενόψει του είδους, της θέσης και του μεγέθους τους, στην αποσφράγιση των φακέλων και την εξαγωγή τους από αυτούς ή τη δεματοποίησή τους. Επομένως δεν αποτελούν διακριτικά γνωρίσματα και δεν παραβιάζουν το απόρρητο της ψηφοφορίας, πρέπει να απορριφθεί ως αβάσιμος, ο αντίθετος λόγος έφεσης ...". Με τον πρώτο λόγο αναιρέσεως ο αναιρεσείων ισχυρίζεται ότι το Διοικητικό Εφετείο, με την αναιρεσιβαλλόμενη απόφασή του, απέρριψε χωρίς καμία απολύτως αιτιολογία τους ουσιώδεις κατ' έφεση ισχυρισμούς του ότι τα ψηφοδέλτια 261 του 4118 εκλογικού τμήματος και 81 του 4093 εκλογικού τμήματος, που είχαν προσμετρηθεί υπέρ του συνδυασμού των αναιρεσιβλήτων ήσαν άκυρα, διότι το μεν πρώτο έφερε σχισίματα στο κάτω δεξί μέρος χωρίς να υπάρχει υπογραφή του δικαστικού αντιπροσώπου, το δε δεύτερο έφερε δύο οριζόντια σχισίματα

μήκους δύο εκατοστών. Ο λόγος αυτός πρέπει να απορριφθεί ως αβάσιμος, διότι όπως προκύπτει από τις παραπάνω σκέψεις της αναιρεσιβαλλόμενης απόφασης, το Διοικητικό Εφετείο, αφού κατέταξε διάφορα πληττόμενα ψηφοδέλτια κατά κατηγορίες με βάση τις προσαπτόμενες σε αυτά πλημμέλειες, απέρριψε τους λόγους έφεσης για ακυρότητα, μεταξύ άλλων, και των επίμαχων ψηφοδελτίων (261/4118 και 81/4093) με νόμιμη και επαρκή αιτιολογία, κατά της οποίας δεν προβάλλεται με την κρινόμενη αίτηση καμία αιτίαση. Εξάλλου δεν επιβάλλεται από το νόμο να υπογράψει ο δικαστικός αντιπρόσωπος παραπλεύρως των σχισμάτων που φέρει το ψηφοδέλτιο και συνεπώς ο παραπάνω ειδικότερος κατ' έφεση ισχυρισμός του αναιρεσιώντος, ότι το 261/4118 ψηφοδέλτιο δεν φέρει υπογραφή του δικαστικού αντιπροσώπου παραπλεύρως των σχισμάτων που έχει, δεν ήταν ουσιώδης και δεν έχρηζε ειδικής απάντησης.

7. Επειδή, στη σελίδα 35 της αναιρεσιβαλλόμενης απόφασης αναφέρονται τα εξής: "Ο δεύτερος εκκαλών-εφεσίβλητος [ήδη αναιρεσείων] προβάλλει ότι εσφαλμένα κρίθηκαν έγκυρα, με την εκκαλούμενη απόφαση, τα ψηφοδέλτια του αντίπαλου συνδυασμού α) 4042/128 . . . 4067/129 . . . 4068/73 . . . και 4131/83, τα οποία φέρουν σκισίματα, ξέσματα, διαγραφές, οπές, διαφανή τμήματα και λεκέδες και β) 4054/199 . . . και 4124/54, τα οποία φέρουν επικολλημένο χαρτί, ίχνη κόλλας, γραμμές, διαφάνειες, σημάδια, στίγματα, λεκέδες και μουντζούρες. Ο λόγος αυτός της έφεσης πρέπει να απορριφθεί ως αβάσιμος, καθόσον όπως προκύπτει από τη θεώρηση των ψηφοδελτίων αυτών όλα τα παραπάνω σημεία και φθορές που εμφανίζουν δεν έγιναν από τους εκλογείς αλλά προκλήθηκαν από την επικόλληση των αντίστοιχων φακέλων, εξαιτίας της υπερχειλίσισης της κολλώδους ουσίας, σ' αυτά κατά τη σφράγιση και την αποσφράγιση τούτων στη συνέχεια, που είχε ως αποτέλεσμα σε άλλα να παραμείνουν ίχνη κόλλας ή ακόμη και τμήμα του φακέλου και σε άλλα να προξηνηθούν ξέσματα, σκισίματα και οι υπόλοιπες αλλοιώσεις, τα οποία δεν αποτελούν διακριτικά γνωρίσματα που παραβιάζουν το απόρρητο της ψηφοφορίας, είναι δε αδιάφορο αν αυτά, όπως και άλλα σημεία ψηφοδελτίων, εμφανίζονται και σε ψηφοδέλτια άλλων εκλογικών τμημάτων ή όχι . . .". Με την κρινόμενη αίτηση ισχυρίζεται ο αναιρεσείων ότι με την αναιρεσιβαλλόμενη απόφαση απορρίφθηκαν χωρίς καμία απολύτως αιτιολογία οι ουσιώδεις ισχυρισμοί του, τους οποίους είχε προβάλει με την έφεση, ότι ήσαν άκυρα το ψηφοδέλτιο 73 του 4068 εκλογικού τμήματος, το οποίο παρουσίαζε ένα καμπύλο σχίσμο στο επάνω αριστερό μέρος και το ψηφοδέλτιο 129 του 4067ου εκλογικού τμήματος, το οποίο έφερε σχισίματα που παραβιάζουν τη μυστικότητα της ψηφοφορίας. Ο λόγος αυτός πρέπει να απορριφθεί ως αβάσιμος, διότι, όπως προκύπτει από την παραπάνω σκέψη της αναιρεσιβαλλόμενης απόφασης, το Διοικητικό Εφετείο, αφού κατέταξε διάφορα πληττόμενα ψηφοδέλτια κατά κατηγορίες με βάση τις προσαπτόμενες σε αυτά πλημμέλειες, απέρριψε τους λόγους της έφεσης για ακυρότητα, μεταξύ άλλων, και των επίμαχων ψηφοδελτίων (4068/73 και 4067/129) του συνδυασμού του πρώτου των αναιρεσιβλήτων με νόμιμη και επαρκή αιτιολογία, κατά της αιτιολογίας δε αυτής δεν προβάλλονται με την κρινόμενη αίτηση ειδικότερες αιτιάσεις.

8. Επειδή, στις σελίδες 38 και 39 της αναιρεσιβαλλόμενης απόφασης αναφέρονται τα εξής: "Ο δεύτερος εκκαλών-εφεσίβλητος [ήδη αναιρεσείων] προβάλλει ότι εσφαλμένα κρίθηκαν έγκυρα, με την εκκαλούμενη απόφαση,

τα ψηφοδέλτια του αντίπαλου συνδυασμού . . . 4067/12, . . . 4100/220, 4100/138, 4104/51, 4104/81, 4107/61 . . . , 4119/156 . . . Το ψηφοδέλτιο 4067/12 φέρει οριζόντιο σκίσιμο στο επάνω τμήμα της δεξιάς του πλευράς, μήκους επτά εκατοστών, το οποίο είναι προφανές ότι προκλήθηκε κατά την αποσφράγιση του φακέλου, αφού είναι άτεχνο, βρίσκεται κοντά σε σημείο δίπλωσης του ψηφοδελτίου που είναι σημείο τριβής, και μετά την αναδίπλωση του ψηφοδελτίου κατά τον τρόπο που είχε διπλωθεί από τον εκλογέα βρίσκεται στην εξωτερική πλευρά τούτου. Το ψηφοδέλτιο 4100/220 φέρει τρία σύμμετρα σχισίματα στο μέσον της αριστερής του πλευράς και στις δύο γωνίες της ίδιας πλευράς οι οποίες έχουν αποκοπεί. Τα σκισίματα αυτά είναι προφανές ότι προκλήθηκαν κατά την αποσφράγιση του φακέλου, αφού είναι άτεχνα και μετά την αναδίπλωση του ψηφοδελτίου κατά τον τρόπο που είχε διπλωθεί από τον εκλογέα ταυτίζονται απόλυτα. Το ψηφοδέλτιο 4100/138 φέρει δύο μικρά σκισίματα στην άκρη της αριστερής του πλευράς, τα οποία, ενόψει του είδους, της θέσης και του μεγέθους τους, αν δεν προκλήθηκαν κατά την αποσφράγιση του φακέλου προκλήθηκαν κατά τη δεματοποίηση και μεταφορά του ψηφοδελτίου. Το ψηφοδέλτιο 4104/51 φέρει καμπύλο σκίσιμο, μήκους επτά εκατοστών, στο κάτω μέρος της δεξιάς του πλευράς το οποίο είναι προφανές ότι προκλήθηκε κατά την αποσφράγιση του φακέλου, αφού είναι άτεχνο και μετά την αναδίπλωση του ψηφοδελτίου κατά τον τρόπο που είχε διπλωθεί από τον εκλογέα βρίσκεται στην εξωτερική πλευρά τούτου. Το ψηφοδέλτιο 4104/81 φέρει ένα καμπύλο σκίσιμο, μήκους οκτώ εκατοστών, στο μέσον της δεξιάς του πλευράς, το οποίο είναι προφανές ότι προκλήθηκε ή κατά τη διαλογή ή τη δεματοποίηση, ενόψει του ότι είναι άτεχνο, της θέσης του και του ότι το συγκεκριμένο ψηφοδέλτιο φέρει πολλά τσαλακώματα και ελαφρά ίχνη κόλλας. Το ψηφοδέλτιο 4107/61, φέρει καμπύλο σκίσιμο, μήκους δέκα εκατοστών στην αριστερή του κάτω πλευρά. Το σκίσιμο αυτό, το οποίο είναι άτεχνο, είναι προφανές ότι προξενήθηκε κατά την αποσφράγιση του φακέλου, καθόσον στο σημείο που βρίσκεται και στο κάτω τμήμα του ψηφοδελτίου υπάρχουν ίχνη της κόλλας του φακέλου και ξέσματα. Το ψηφοδέλτιο 4119/156 φέρει κατά μήκος της αριστερής του πλευράς διακεκομμένο σχίσιμο, το οποίο είναι προφανές ότι έγινε κατά την αποσφράγιση του φακέλου, αφού μετά την αναδίπλωση του ψηφοδελτίου κατά τον τρόπο που είχε διπλωθεί από τον εκλογέα όλα τα σημεία των σκισιμάτων ταυτίζονται ενώ στο ψηφοδέλτιο υπάρχουν ίχνη κόλλας του φακέλου και ξέσματα. Επομένως, οι πιο πάνω φθορές των ψηφοδελτίων που προαναφέρθηκαν είναι τυχαίες και συνήθεις και δεν αποτελούν διακριτικά γνωρίσματα που να παραβιάζουν το απόρρητο της ψηφοφορίας, πρέπει δε να απορριφθεί ως αβάσιμος ο αντίθετος λόγος έφεσης". Περαιτέρω στη σελίδα 37 της αναιρεσιβαλλομένης αναφέρεται ότι: "Ο δεύτερος εκκαλών εφεσίβλητος [ήδη αναιρεσείων] προβάλλει ότι εσφαλμένα κρίθηκαν έγκυρα με την εκκαλούμενη απόφαση τα ψηφοδέλτια του αντίπαλου συνδυασμού . . . 4074/11 . . . τα οποία φέρουν τσαλακώματα και σκισίματα. Από τη θεώρηση των παραπάνω ψηφοδελτίων προκύπτει ότι . . . το 4074/11 φέρει δύο ελαφρότατα σκισίματα στις άκρες του κάτω και επάνω μέρους της δεξιάς κάθετης πλευράς του, τα οποία κατά την αναδίπλωση του ταυτίζονται . . . Από τα πιο πάνω ευρήματα τα τσαλακώματα οφείλονται . . . Τα σκισίματα του ψηφοδελτίου 4074/11, ενόψει της θέσης και του μεγέθους τους, στην κακή χρήση του ψηφοδελτίου από τον εκλογέα στην προσπάθειά του να το τοποθετήσει στον αντίστοιχο φάκελο και τα σκισίματα των υπολοίπων ψηφοδελτίων, ενόψει του είδους, της θέσης και

του μεγέθους τους, στην αποσφράγιση των φακέλων και την εξαγωγή τους από αυτούς ή τη δεματοποίησή τους. Επομένως δεν αποτελούν διακριτικά γνωρίσματα και δεν παραβιάζουν το απόρρητο της ψηφοφορίας και πρέπει να απορριφθεί ως αβάσιμος ο αντίθετος λόγος έφεσης". Επίσης, στις σελίδες 22 και 23 της αναιρεσιβαλλομένης αναφέρονται τα εξής: "Οι πρώτοι εκκαλούντες-εφεσίβλητοι [ήδη αναιρεσίβλητοι] προβάλλουν ότι εσφαλμένα κρίθηκαν άκυρα με την εκκαλούμενη απόφαση τα ψηφοδέλτια του συνδυασμού τους . . . 4056/239 . . . Το ψηφοδέλτιο 4056/239 φέρει αποκοπή τμήματος της κάτω δεξιάς γωνίας του, φθορά η οποία, ενόψει του ότι το τμήμα αυτό του ψηφοδελτίου μετά την αναδίπλωσή του κατά τον τρόπο που είχε διπλωθεί από τον εκλογέα βρίσκεται στην εξωτερική πλευρά τούτου, δικαιολογείται από την αποσφράγιση του φακέλου . . . Επομένως τα σκισίματα των ψηφοδελτίων που προαναφέρθηκαν, είναι κατά την κρίση του Δικαστηρίου, τυχαία και συνήθη, δεν αποτελούν διακριτικά γνωρίσματα και δεν παραβιάζουν το απόρρητο της ψηφοφορίας, εσφαλμένα δε κρίθηκε το αντίθετο με την εκκαλούμενη απόφαση, η οποία πρέπει να μεταρρυθμιστεί ανάλογα, ώστε να προστεθούν στη δύναμη του συνδυασμού "Συνεργασία για Ανθρώπινη Πόλη" τα έξι αυτά ψηφοδέλτια". Τέλος, ως προς τα ψηφοδέλτια 64 του 4083 εκλογικού τμήματος και χωρίς αριθμό του 4110 εκλογικού τμήματος του συνδυασμού του αναιρεσειόντος, η αναιρεσιβαλλόμενη απόφαση δέχεται τα εξής : "Ο δεύτερος εκκαλών-εφεσίβλητος προβάλλει ότι εσφαλμένα κρίθηκαν άκυρα, με την εκκαλούμενη απόφαση, τα ψηφοδέλτια του συνδυασμού του . . . και 4083/64 . . . Το ψηφοδέλτιο 4083/64 φέρει αποκοπή μεγάλου τμήματος της κάτω δεξιάς του γωνίας η οποία λόγω του μεγέθους της και του ότι μετά την αναδίπλωση του ψηφοδελτίου κατά τον τρόπο που έχει διπλωθεί από τον εκλογέα βρίσκεται στο εσωτερικό του δεν δικαιολογείται από την αποσφράγιση του φακέλου, λόγω δε του μεγέθους της ούτε από τη διαλογή και δεματοποίηση ή από κακή χρήση του ψηφοδελτίου από τον εκλογέα. Επομένως, τα πιο πάνω σημεία και φθορές των ψηφοδελτίων . . . και 4083/64 δεν είναι τυχαία ούτε συνήθη αλλά έγιναν από πρόθεση και παραβιάζουν το απόρρητο της ψηφοφορίας, όπως ορθά κρίθηκε και με την εκκαλούμενη απόφαση, πρέπει δε να απορριφθεί ως αβάσιμος ο αντίθετος λόγος έφεσης" (σελ. 32 και 33 αναιρεσιβαλλομένης). "Ο δεύτερος εκκαλών εφεσίβλητος [ήδη αναιρεσειών], προβάλλει ότι εσφαλμένα κρίθηκε με την εκκαλούμενη απόφαση ότι καλώς είχαν ακυρωθεί από τις οικείες εφορευτικές επιτροπές τα ψηφοδέλτια του συνδυασμού του . . . 4110/χωρίς αριθμό και . . . Το ψηφοδέλτιο 4110/χωρίς αριθμό φέρει κάθετη τομή πέντε εκατοστών στην κορυφή του αμέσως αριστερά από το έμβλημα του συνδυασμού και το ψηφοδέλτιο 4127/33 δύο κάθετες τομές στο μέσον του, σκισίματα που δεν δικαιολογούνται να έγιναν κατά την αποσφράγιση των φακέλων ενόψει του τρόπου που ήταν διπλωμένα από τον εκλογέα, άλλωστε, δεν βεβαιώνεται από τον αρμόδιο δικαστικό αντιπρόσωπο ότι οι πιο πάνω φθορές προξενήθηκαν κατά την εξαγωγή των ψηφοδελτίων από το φάκελο, ανεξάρτητα του ότι τέτοια βεβαίωση δεν είναι υποχρεωτική από το νόμο (ΣτΕ 2119/1991), αντίθετα τα εν λόγω ψηφοδέλτια ακυρώθηκαν από τις οικείες εφορευτικές επιτροπές εξαιτίας των σκισιμάτων που έφεραν. Επίσης αυτά δεν μπορεί να οφείλονται σε κακή χρήση των ψηφοδελτίων από τους εκλογείς ενόψει του μεγέθους του σκισίματος του πρώτου ψηφοδελτίου και της θέσης και του είδους του σκισίματος του δευτέρου. Επομένως, αυτά δεν είναι τυχαία ή συνήθη και αποτελούν διακριτικά γνωρίσματα που παραβιάζουν το απόρρητο της

ψηφοφορίας, όπως ορθά κρίθηκε με την εκκαλουμένη . . ." (σελ. 31 και 32). Με το δικόγραφο της αίτησης αναιρεσεως προβάλλει ο αναιρεσείων ότι η αναιρεσιβαλλομένη περιλαμβάνει αντιφατικές αιτιολογίες, διότι σε όλες τις περιπτώσεις των παραπάνω ψηφοδελτίων 4067/12, 4100/220, 4100/138, 4104/51, 4104/81, 4107/61, 4119/156, 4074/11 και 4056/239, που είχαν προσμετρηθεί υπέρ του συνδυασμού του πρώτου των αναιρεσιβλήτων, το Εφετείο δέχθηκε ότι τα ψηφοδέλτια αυτά είναι προφανώς έγκυρα, είτε αναφερόμενο αόριστα στη θέση και το σχήμα των σχισιμάτων είτε στην ύπαρξη ιχνών κόλλας και ξεσμάτων είτε εκφέροντας υποθετικές κρίσεις, ενώ αντίθετα στις περιπτώσεις του ψηφοδελτίου 64 του 4083 εκλογικού τμήματος και του χωρίς αριθμό ψηφοδελτίου του 4110 εκλογικού τμήματος, που είχαν προσμετρηθεί υπέρ του συνδυασμού του αναιρεσείοντος και έφεραν αντίστοιχα σχισίματα και φθορές, το εφετείο εκφέρει αντίθετη κρίση αποφαινόμενο ότι αυτά ήσαν άκυρα, υιοθετώντας έτσι αιτιολογία που έρχεται σε αντίφαση με όσα έκανε δεκτά για το ζήτημα της εγκυρότητας των προαναφερόμενων ψηφοδελτίων του συνδυασμού του πρώτου των αναιρεσιβλήτων. Ειδικότερα δε επικαλείται ο αναιρεσείων την αντίφαση της αιτιολογίας, βάσει της οποίας το 64/4083 ψηφοδέλτιο του συνδυασμού του κρίθηκε άκυρο, με τις αιτιολογίες, βάσει των οποίων τα 220/4100 και 239/4056 ψηφοδέλτια του συνδυασμού του πρώτου των αναιρεσιβλήτων κρίθηκαν έγκυρα, παρόλο που, κατά τον αιτούντα, οι αιτιολογίες αυτές στηρίζονταν σε αντίστοιχο πραγματικό. Ο λόγος αυτός πρέπει να απορριφθεί ως αβάσιμος. Η αιτιολογία που παρέθεσε το Δικαστήριο της ουσίας σε όλες τις παραπάνω περιπτώσεις ψηφοδελτίων, για τις οποίες παραπονείται ο αναιρεσείων, δεν είναι αντιφατική, διότι η κρίση για την εγκυρότητα καθενός από τα ψηφοδέλτια αυτά και η σχετική αιτιολογία της είναι αυτοτελής για κάθε ψηφοδέλτιο, ενώ όπως προκύπτει από την αντιπαραβολή των αμφισβητούμενων αιτιολογιών, το πραγματικό, στο οποίο το εφετείο στήριξε την κρίση του για την εγκυρότητα των ψηφοδελτίων του συνδυασμού του πρώτου των αναιρεσιβλήτων, είναι διαφορετικό από το πραγματικό στο οποίο στήριξε την κρίση του για την ακυρότητα των ψηφοδελτίων του αναιρεσείοντος.

9. Επειδή, σε συνέχεια του προηγούμενου λόγου προβάλλεται ότι το ψηφοδέλτιο χωρίς αριθμό του 4110 εκλογικού τμήματος, το οποίο έφερε μια κάθετη τομή, αυθαίρετα θεωρήθηκε από το Εφετείο ότι δεν δικαιολογείται να έγινε η τομή κατά την αποσφράγιση κυρίως λόγω έλλειψης βεβαίωσης από τον αρμόδιο δικαστικό αντιπρόσωπο ότι οι πιο πάνω φθορές προξενήθηκαν κατά την εξαγωγή του φακέλου, καθώς και ότι το δικαστήριο της ουσίας εντελώς αυθαίρετα και αντιφατικά υιοθετεί ως κριτήριο της εγκυρότητας ενός ψηφοδελτίου την ύπαρξη βεβαίωσης του δικαστικού αντιπροσώπου, ενώ ομολογεί ότι τέτοια βεβαίωση δεν είναι υποχρεωτική από το νόμο και ενώ για επτά τουλάχιστον ψηφοδέλτια που είχαν προσμετρηθεί υπέρ του συνδυασμού του πρώτου από τους αναιρεσιβλήτους δεν απαιτεί την ύπαρξη τέτοιας βεβαίωσης για το χαρακτηρισμό τους ως εγκύρων. Ο λόγος αυτός κατά το τελευταίο σκέλος του (αντίφαση αιτιολογιών) έχει ήδη απορριφθεί με την προηγούμενη σκέψη. Περαιτέρω, όπως προκύπτει από την αιτιολογία της αναιρεσιβαλλομένης που αναφέρεται στην εγκυρότητα του εν λόγω ψηφοδελτίου και εκτίθεται στην προηγούμενη σκέψη, η κρίση του δικαστηρίου της ουσίας για την ακυρότητα του ψηφοδελτίου αυτού στηρίχθηκε στο μέγεθος και τη θέση του σχισίματος που έφερε, στον τρόπο

δίπλωσής του από τον εκλογέα και στο γεγονός ότι το ψηφοδέλτιο αυτό ακυρώθηκε από την οικεία εφορευτική επιτροπή λόγω του σχίσματος που έφερε. Η κρίση αυτή του δικαστηρίου της ουσίας είναι νομίμως και επαρκώς αιτιολογημένη και οι ανωτέρω αντίθετοι ισχυρισμοί του αναιρεσειόντος πρέπει να απορριφθούν ως αβάσιμοι. Εξάλλου η μνεία στην προσβαλλόμενη απόφαση ότι το επίμαχο ψηφοδέλτιο δεν έφερε βεβαίωση του αντιπροσώπου της δικαστικής αρχής ότι το σχίσμο προξενήθηκε κατά την εξαγωγή του ψηφοδελτίου από το φάκελο, αποτελεί επικουρικό σκέλος της παραπάνω αιτιολογίας, στην οποία στηρίχθηκε η κρίση της αναιρεσιβαλλομένης και δεν υιοθετεί ως κριτήριο εγκυρότητας του ψηφοδελτίου την ύπαρξη σχετικής βεβαίωσης του δικαστικού αντιπροσώπου, όπως εσφαλμένως προβάλλεται, αλλά επιβεβαιώνει, στη συγκεκριμένη περίπτωση, την κρίση της εφορευτικής επιτροπής για ακυρότητα του ψηφοδελτίου, στην οποία κυρίως στηρίχθηκε η αναιρεσιβαλλομένη. Συνεπώς πρέπει να απορριφθούν ο ισχυρισμός ότι η κρίση της αναιρεσιβαλλομένης για ακυρότητα του επίμαχου ψηφοδελτίου στηρίχθηκε κυρίως στην έλλειψη βεβαίωσης του δικαστικού αντιπροσώπου, ως στηριζόμενος σε ανακριβή προϋπόθεση, και ως αλυσιτελής, ο ισχυρισμός ότι είναι πλημμελής, παράνομη και αντιφατική η πιο πάνω επικουρική αιτιολογία.

10. Επειδή, προβάλλεται ότι η κρίση του εφετείου σχετικά με το 269ο ψηφοδέλτιο του 4128ου Ε.Τ., που είχε προσμετρηθεί υπέρ του συνδυασμού του αναιρεσιβλήτου, και φέρει κάθετη γραμμή, η οποία, κατά το δικαστήριο της ουσίας, είναι η ατελής μονογραφή του δικαστικού αντιπροσώπου, και επομένως δεν αποτελεί διακριτικό γνώρισμα που παραβιάζει το απόρρητο της ψηφοφορίας, έρχεται σε πλήρη αντίθεση με την παραδοχή στη σελίδα 17 της αναιρεσιβαλλομένης, όπου εκτίθεται ότι στο εκλογικό αυτό τμήμα ο δικαστικός αντιπρόσωπος δεν έθετε τη μονογραφή του στα ψηφοδέλτια. Ξπως προκύπτει από την αναιρεσιβαλλόμενη απόφαση (σελ. 17), το εφετείο απέρριψε το λόγο της έφεσης του αναιρεσιβλήτου για ακυρότητα των ψηφοδελτίων σε ορισμένα εκλογικά τμήματα, μεταξύ των οποίων και το 4128, γιατί δεν έφεραν μονογραφή του δικαστικού αντιπροσώπου, με τη σκέψη ότι η μη αρίθμηση και μονογραφή των έγκυρων ψηφοδελτίων από το δικαστικό αντιπρόσωπο και η έλλειψη εγγραφής στο βιβλίο της εφορευτικής επιτροπής δεν επιφέρει την ακυρότητά τους, αφού η σχετική έλλειψη αναπληρώνεται από τα υπόλοιπα έγγραφα του φακέλου της εκλογής που αποδεικνύουν τη γνησιότητα των ψηφοδελτίων. Το λόγο έφεσης, με τον οποίο ο αναιρεσειών αμφισβήτησε την εγκυρότητα του 269ου ψηφοδελτίου του 4128ου Ε.Τ. το εφετείο τον απέρριψε με την αιτιολογία ότι ". . . η μαύρη κάθετη γραμμή δε φέρει το 4128/269 είναι η ατελής μονογραφή του δικαστικού αντιπροσώπου. Τα σημεία αυτά οφείλονται σε τυχαία αποτύπωση του δικαστικού αντιπροσώπου ή άλλου μέλους της εφορευτικής επιτροπής και δεν αποτελούν διακριτικά γνωρίσματα που παραβιάζουν το απόρρητο της ψηφοφορίας . . .". Από την ανωτέρω όμως ανέλεγκτη κατ' αναιρέση ουσιαστική κρίση του δικαστηρίου της ουσίας ότι η μαύρη κάθετη γραμμή, που φέρει το ψηφοδέλτιο 269 του 4128 εκλογικού τμήματος, είναι η ατελής μονογραφή του δικαστικού αντιπροσώπου, που τέθηκε τυχαία από αυτόν πάνω στο ψηφοδέλτιο, δεν συνάγεται, όπως εσφαλμένως ισχυρίζεται ο αναιρεσειών, ότι το δικαστήριο δέχεται και ότι στο εκλογικό αυτό τμήμα ο δικαστικός αντιπρόσωπος μονογραφούσε και μάλιστα όλα τα ψηφοδέλτια . Συνεπώς, η κρίση αυτή του δικαστηρίου της ουσίας δεν

έρχεται σε αντίθεση με την προηγούμενη παραδοχή του ότι στο 4128 εκλογικό τμήμα ο δικαστικός αντιπρόσωπος δεν έθετε τη μονογραφή του στα ψηφοδέλτια και πρέπει να απορριφθεί, ως ερειδόμενος σε εσφαλμένη προϋπόθεση, ο παραπάνω λόγος αναιρέσεως.

11. Επειδή, προβάλλεται ότι η αιτιολογία της αναιρεσιβαλλομένης σχετικά με το 220ο ψηφοδέλτιο του 4100ου Ε.Τ., που είχε προσμετρηθεί υπέρ του συνδυασμού των αναιρεσιβλήτων, ότι τούτο φέρει τρία σύμμετρα σχισίματα στο μέσον της αριστερής του πλευράς και στις δύο γωνίες της ίδιας πλευράς οι οποίες έχουν αποκοπεί, είναι πλημμελής και εμπεριέχει λογική αντίφαση, διότι, κατά τον αναιρεσείοντα, αφού οι γωνίες έχουν αποκοπεί, δεν είναι δυνατόν να υπάρχουν σχισίματα στις γωνίες αυτές και περαιτέρω, δεν εξειδικεύεται πόσα σχισίματα υπάρχουν ούτε είναι σαφές εάν η παραδοχή αυτή αναφέρεται πράγματι στο συγκεκριμένο ψηφοδέλτιο, αφού με την ένσταση και την έφεσή του ο αναιρεσείων το προσέβαλε για το λόγο ότι "φέρει σημαντικό σχίσσιμο στην κάτω αριστερή γωνία αυτού". Ξπως προκύπτει από την αναιρεσιβαλλόμενη απόφαση, το εφετείο απέρριψε το λόγο της έφεσης του αναιρεσείοντος με την αιτιολογία ότι ". . . Το ψηφοδέλτιο 4100/200 φέρει τρία σύμμετρα σχισίματα στο μέσον της αριστερής του πλευράς και στις δύο γωνίες της ίδιας πλευράς οι οποίες έχουν αποκοπεί. Τα σχισίματα αυτά είναι προφανές ότι προκλήθηκαν κατά την αποσφράγιση του φακέλου, αφού είναι άτεχνα και μετά την αναδίπλωση του ψηφοδελτίου κατά τον τρόπο που είχε διπλωθεί από τον εκλογέα ταυτίζονται απόλυτα . . .". Η αιτιολογία αυτή, στην οποία αναφέρονται ο αριθμός (τρία σχισίματα), η θέση και η περιγραφή των σχισιμάτων και βεβαιώνεται ότι μετά την αναδίπλωση του ψηφοδελτίου, κατά τον τρόπο που είχε διπλωθεί από τον εκλογέα, ταυτίζονται απόλυτα, είναι νόμιμη και επαρκής. Συνεπώς πρέπει να απορριφθούν ως αβάσιμος ο παραπάνω ισχυρισμός του αναιρεσείοντος ότι η εν λόγω αιτιολογία είναι πλημμελής και ανεπαρκής και ως στηριζόμενος σε ανακριβή προϋπόθεση, ο ισχυρισμός ότι στην αιτιολογία αυτή δεν εξειδικεύεται πόσα σχισίματα υπάρχουν. Εξάλλου πρέπει να απορριφθεί ως αβάσιμος και ο ανωτέρω ισχυρισμός του αναιρεσείοντος για αντιφατικότητα της αιτιολογίας, γιατί είναι προφανές ότι με την αποκοπή των δύο γωνιών της αριστερής πλευράς του ψηφοδελτίου, την οποία βεβαιώνει η αναιρεσιβαλλομένη, δημιουργούνται δύο σχισίματα και συνεπώς είναι σαφής η παραπάνω αιτιολογία που δέχεται ότι το επίμαχο ψηφοδέλτιο φέρει τρία σχισίματα ένα στο μέσον και δύο στις γωνίες της αριστερής του πλευράς. Τέλος, ο ισχυρισμός του αναιρεσείοντος με τον οποίο αμφισβητείται η ταυτότητα του επίμαχου ψηφοδελτίου, ότι δηλαδή το ψηφοδέλτιο αυτό είναι εκείνο το οποίο είχε προσβάλει ως άκυρο, πρέπει να απορριφθεί ως απαράδεκτος γιατί πλήττει την ανέλεγκτη κατ' αναίρεση κρίση του δικαστηρίου της ουσίας, το οποίο προσδιορίζει πλήρως την ταυτότητα του ψηφοδελτίου αναφέροντας τον αριθμό του και το εκλογικό τμήμα στο οποίο ανήκει και περιγράφοντας επαρκώς τα σχισίματα που φέρει, δεν ισχυρίζεται δε ο αναιρεσείων ότι είχε προβάλει με την έφεσή του, ειδικότερους και συγκεκριμένους, σχετικούς ισχυρισμούς κατά της πρωτόδικης απόφασης, που είχε επίσης δεχθεί ότι το συγκεκριμένο ψηφοδέλτιο (220/4100) έφερε "τρία σύμμετρα πλην άτεχνα σχισίματα στην αριστερή του πλευρά εκ των οποίων τα δύο στις γωνίες του ψηφοδελτίου", οι οποίοι δεν απαντήθηκαν από την αναιρεσιβαλλόμενη απόφαση.

12. Επειδή, προβάλλεται ότι "παρίσταται εντελώς αντιφατική η αιτιολογία της αναιρεσιβαλλομένης και σχετικά με το ζήτημα του μήκους των σχισμάτων των αμφισβητούμενων ψηφοδελτίων", διότι "ενώ σε τέσσερα ψηφοδέλτια που είχαν προσμετρηθεί υπέρ του συνδυασμού μας (βλ. αμέσως παρακάτω υπό Γ) το Εφετείο παρέλειψε να αναφερθεί στο μήκος των σχισμάτων που έφεραν τα ψηφοδέλτια αυτά, κατά την κρίση του επί άλλων ψηφοδελτίων στηρίζει το όλο σκεπτικό του στην έκταση των σχισμάτων (σελ. 20-21 και 38 ψηφοδέλτιο 12ο του 4067ου Ε.Τ. αναιρεσιβαλλομένης)". Ο παραπάνω λόγος αναιρέσεως στηρίζεται, καταρχήν, σε ανακριβή προϋπόθεση, γιατί τα τέσσερα ψηφοδέλτια (36/4071, 2/4096, 61/4068 και 98/4042) που αναφέρονται στο κεφάλαιο "Γ" του δικογράφου της αίτησης αναιρέσεως, στο οποίο ο λόγος αυτός παραπέμπει ρητώς, δεν είχαν προσμετρηθεί υπέρ του συνδυασμού του αναιρεσειόντος αλλά υπέρ του συνδυασμού του πρώτου των αναιρεσιβλήτων. Εξάλλου, ενόψει και της παραπάνω ανακρίβειας, ο λόγος αυτός είναι αόριστος και ανεπίδεκτος δικαστικής εκτίμησης, διότι α) δεν καθορίζει ρητώς και σαφώς ποιά είναι τα ψηφοδέλτια ως προς τα οποία η αιτιολογία του εφετείου είναι αντιφατική, αλλά τα προσδιορίζει με γενική παραπομπή είτε σε άλλα κεφάλαια της αίτησης αναιρέσεως είτε σε σελίδες της αναιρεσιβαλλόμενης απόφασης, όπου περιέχεται μεγάλος αριθμός ψηφοδελτίων, για ορισμένα από τα οποία δεν αναφέρεται μέγεθος σχισίματος και β) δεν προσδιορίζεται επαρκώς σε τι συνίσταται η αντίφαση, αφού όλα τα ψηφοδέλτια στα οποία φέρεται να γίνεται παραπομπή ανήκουν στο συνδυασμό του πρώτου των αναιρεσιβλήτων και από αυτά άλλα κρίνονται έγκυρα και άλλα άκυρα. Τέλος, ο λόγος αυτός είναι και αβάσιμος, γιατί κατά την κρίση για το κύρος των ψηφοδελτίων δεν απαιτείται από το νόμο να αναφέρεται πάντοτε το μήκος των σχισμάτων που φέρουν, αφού η σχετική αιτιολογία της κρίσης μπορεί να στηριχθεί αυτοτελώς σε άλλα νόμιμα στοιχεία (θέση, μορφή σχισίματος, τρόπος διπλωσης ψηφοδελτίου σε σχέση με τα σχισίματα κλπ.). Για όλους αυτούς τους λόγους πρέπει να απορριφθεί ο παραπάνω λόγος αναιρέσεως.

13. Επειδή, στην αναιρεσιβαλλόμενη απόφαση αναφέρονται τα εξής: ". . . Οι πρώτοι εκκαλούντες-εφεσιβλήτοι [ήδη αναιρεσιβλήτοι] προβάλλουν ότι εσφαλμένα κρίθηκαν άκυρα, με την εκκαλουμένη απόφαση, τα ψηφοδέλτια του συνδυασμού τους 4042/98, 4044/43, 4056/239, 4068/61, 4071/36, 4096/2 που είχαν κριθεί έγκυρα από τις εφορευτικές επιτροπές. Το ψηφοδέλτιο 4042/98 φέρει στην άκρη της δεξιάς πλευράς του επάνω και κάτω από το μεσαίο σημείο διπλωσής του δύο σκισίματα τα οποία κατά την αναδίπλωση του ψηφοδελτίου κατά τον τρόπο που είχε διπλωθεί από τον εκλογέα ταυτίζονται απόλυτα, γεγονός που σημαίνει ότι προξενήθηκαν τυχαία και από απροσεξία κατά την αποσφράγιση του φακέλου, . . . Το ψηφοδέλτιο 4068/61 φέρει δύο κάθετα σχισίματα στις άκρες των οριζοντίων πλευρών του, τα οποία κατά την αναδίπλωση του ψηφοδελτίου κατά τον τρόπο που είχε διπλωθεί από τον εκλογέα ταυτίζονται κατά το μεγαλύτερο μέρος τους και βρίσκονται στην εξωτερική πλευρά του ψηφοδελτίου, γεγονός που σημαίνει ότι προξενήθηκαν τυχαία και από απροσεξία κατά την αποσφράγιση του φακέλου. Το ψηφοδέλτιο 4071/36 φέρει ένα πολύ μικρό σχίσσιμο στην αριστερή επάνω πλευρά του, ένα επίσης πολύ μικρό στη δεξιά πλευρά του και ένα μεγαλύτερο κάτω από αυτό. Τα σχισίματα αυτά είναι άτεχνα, μικρά και τυχαία και αν δεν έγιναν κατά την αποσφράγιση του φακέλου και τη διαλογή έγιναν κατά τη

δεματοποίηση του ψηφοδέλιου και τη μεταφορά του. Το ψηφοδέλτιο 4096/2 φέρει σκίσιμο στο μέσον της κάτω πλευράς του, φθορά η οποία, ενόψει του ότι το τμήμα αυτό του ψηφοδέλιου μετά την αναδίπλωσή του βρίσκεται στην εξωτερική πλευρά τούτου, δικαιολογείται από την αποσφράγιση του φακέλου ακόμα δε από τη δεματοποίησή του εξαιτίας της θέσης του. Επομένως, τα σκισίματα των ψηφοδελτίων που προαναφέρθηκαν, είναι κατά την κρίση του Δικαστηρίου, τυχαία και συνήθη, δεν αποτελούν διακριτικά γνωρίσματα και δεν παραβιάζουν το απόρρητο της ψηφοφορίας, εσφαλμένα δε, κρίθηκε το αντίθετο, με την εκκαλουμένη απόφαση . . .".

Προβάλλεται ότι η αιτιολογία της αναιρεσιβαλλομένης για τα παραπάνω (4) ψηφοδέλτια των αναιρεσιβλήτων (Παττακού κλπ.), πάσχει, διότι δεν περιγράφει πλήρως τα πραγματικά περιστατικά, ούτως ώστε να καταστεί δυνατή η ορθή υπαγωγή τους στον κανόνα δικαίου περί θέσεως διακριτικών γνωρισμάτων και ειδικότερα ότι το Εφετείο, συστηματικά, δεν αναφέρει το μήκος των σχισμάτων των ψηφοδελτίων, στοιχείο το οποίο είναι κρίσιμο για να εξακριβωθεί εάν αυτά αποτελούν διακριτικά γνωρίσματα που έγιναν εκ προθέσεως ή είναι απλά τυχαίες και συνήθεις φθορές των ψηφοδελτίων κατά τη διάρκεια ολόκληρης της εκλογικής διαδικασίας. Λπσι, κατά τον αιτούντα ως προς το 36ο ψηφοδέλτιο του 4071ου Ε.Τ. παρακάμπτεται το ζήτημα της ασυμμετρίας, του αριθμού και του μήκους των σχισμάτων, ως προς το 2ο ψηφοδέλτιο του 4096ου Ε.Τ. δεν αναφέρεται καθόλου η έκταση του σχισίματος, ως προς το 61ο του 4068ου Ε.Τ. δεν αναφέρονται τα μήκη των σχισμάτων και ως προς το 98ο ψηφοδέλτιο του 4042ου Ε.Τ. δεν γίνεται καμιά απολύτως μνεία του μήκους των σχισμάτων που είναι ιδιαίτερα μεγάλο δηλ. 8 εκατοστά, το δε Εφετείο εσκεμμένα παρέλειψε τη μνεία του μήκους του σχισίματος, διότι εάν αυτά είχαν πράγματι προκύψει από τη δίπλωση του ψηφοδέλιου θα υπήρχαν δύο σχισίματα των τεσσάρων εκατοστών και όχι των οκτώ. Καταρχήν, ο λόγος αυτός αναιρέσεως κατά το μέρος που προβάλλει ότι στην αιτιολογία για το κύρος του 36/4071 ψηφοδέλιου δεν αναφέρεται ο αριθμός των σχισμάτων πρέπει να απορριφθεί, ως ερειδόμενος σε εσφαλμένη προϋπόθεση, αφού ρητώς στην παραπάνω αιτιολογία αναφέρεται ο αριθμός των σχισμάτων που φέρει. Κατά τα λοιπά ο παραπάνω λόγος αναιρέσεως πρέπει να απορριφθεί ως αβάσιμος, διότι η προαναφερόμενη κρίση του εφετείου για τα επίμαχα τέσσερα ψηφοδέλτια είναι νομίμως και επαρκώς αιτιολογημένη, αφού αναφέρονται σε αυτή ο αριθμός και η θέση (σε όλα τα ψηφοδέλτια), η μορφή (στο 4068/91) και το μέγεθος (μικρά-στο 4071/36) των σχισμάτων που φέρουν, καθώς και οι, σύμφωνα με τους κανόνες της λογικής και της κοινής πείρας, λόγοι, για τους οποίους, κατά την ανέλεγκτη κατ' αναιρέση κρίση του εφετείου, τα σχισίματα αυτά ετέθησαν τυχαία κατά την αποσφράγιση ή κατά τη δεματοποίηση και μεταφορά των ψηφοδελτίων κατά περίπτωση. Εφόσον δε η πιο πάνω αιτιολογία είναι νόμιμη και επαρκής, στηριζόμενη στους κανόνες της λογικής και της κοινής πείρας και σε νόμιμα, κατά περίπτωση, στοιχεία κρίσης (αριθμός, θέση, μορφή, μέγεθος σχισμάτων, τρόπος δίπλωσης ψηφοδέλιου κλπ.), δεν απαιτείτο κατά νόμο για τη νομιμότητα της αιτιολογίας αυτής, να αναφερθούν στην αναιρεσιβαλλομένη και τα στοιχεία που επικαλείται ο αναιρεσείων (μήκος, έκταση και ασυμμετρία των σχισμάτων), δεδομένου μάλιστα ότι δεν ισχυρίζεται ο αναιρεσείων ότι είχε προβάλει σε ένσταση σχετικούς ειδικότερους ισχυρισμούς που δεν απαντήθηκαν από το Εφετείο μετά την αποδοχή του σχετικού λόγου της έφεσης των αναιρεσιβλήτων (τα επίμαχα ψηφοδέλτια που είχαν κριθεί έγκυρα από την εφορευτική επιτροπή,

ακυρώθηκαν από την πρωτόδικη απόφαση, ύστερα από ένσταση του αναιρεσιόντος και ακολούθως κρίθηκαν έγκυρα ύστερα από έφεση των αναιρεσιβλήτων).

14. Επειδή, στη σελίδα 14 της αναιρεσιβαλλομένης αναφέρονται τα εξής: "Τέλος προβάλλουν οι πρώτοι εκκαλούντες -εφεσίβλητοι (ήδη αναιρεσίβλητοι) ότι εσφαλμένα με την εκκαλούμενη απόφαση, κρίθηκε ότι το έγκυρο ψηφοδέλτιο 2 του εκλογικού τμήματος 4072 υπέρ του συνδυασμού τους ανήκε στον αντίπαλο συνδυασμό στη δύναμη του οποίου και προσμετρήθηκε. Ο ισχυρισμός τους αυτός είναι βάσιμος, καθόσον το ψηφοδέλτιο αυτό που κρίθηκε έγκυρο από την εφορευτική επιτροπή και την εκκαλούμενη απόφαση, ανήκε στο συνδυασμό τούτων, ενώ στον αντίπαλο συνδυασμό ανήκε το 2 άκυρο ψηφοδέλτιο του ίδιου εκλογικού τμήματος, στο οποίο ο δικαστικός αντιπρόσωπος αριθμούσε σε χωριστή σειρά τα άκυρα ψηφοδέλτια. Επομένως, τούτο, το οποίο ορθά κρίθηκε έγκυρο, με την εκκαλούμενη απόφαση, αφού το μικρό σκίσιμο που φέρει στην αριστερή του πλευρά οφείλεται στην κακή χρήση αυτού ή τη δεματοποίηση και μεταφορά του, αβάσιμα δε υποστηρίζει το αντίθετο ο δεύτερος εκκαλών-εφεσίβλητος, πρέπει να προστεθεί στη δύναμη του συνδυασμού των πρώτων εκκαλούντων-εφεσιβλήτων. Στη δύναμη δε του συνδυασμού του δεύτερου εκκαλούντος-εφεσιβλήτου πρέπει να προστεθεί το ψηφοδέλτιο 2 από τη σειρά των ακύρων ψηφοδελτίων, το οποίο ορθά κρίθηκε έγκυρο, με την εκκαλούμενη απόφαση, αφού δεν φέρει κανένα διακριτικό γνώρισμα ενώ στο βιβλίο πράξεων της εφορευτικής επιτροπής ή αλλού δεν αναγράφεται ο λόγος της ακύρωσής του από αυτή, και ειδικότερα ότι βρέθηκε μαζί με άλλο στον ίδιο φάκελο, όπως αναπόδεικτα υποστηρίζουν οι πρώτοι εκκαλούντες-εφεσίβλητοι". Ο αναιρεσιών προβάλλει ότι, ενόψει των ισχυρισμών των αντιδίκων στα δικαστήρια της ουσίας, το εφετείο εσφαλμένως και αναιτιολογήτως δέχθηκε με την παραπάνω αιτιολογία, αποδεχόμενο λόγο έφεσης των αναιρεσιβλήτων, ότι στο εκλογικό τμήμα 4072 υπήρχαν δύο ψηφοδέλτια με τον ίδιο αριθμό (2) και προσμέτρησε το ένα στο συνδυασμό των αναιρεσιβλήτων με την αιτιολογία ότι στο τμήμα αυτό ο αντιπρόσωπος της δικαστικής αρχής αριθμούσε και τα άκυρα ψηφοδέλτια χωριστά, διότι δεν αιτιολογεί, ενόψει των όσων δέχεται, την ύπαρξη άκυρου ψηφοδελτίου με αριθμό 45 στο τμήμα αυτό ενώ τα άκυρα ψηφοδέλτια στο τμήμα αυτό ήσαν δεκαέξι και συνεπώς έπρεπε να έχουν αρίθμηση από 1 έως 16. Ο λόγος αυτός αναιρέσεως, κατά το μέρος που αμφισβητεί την ουσιαστική κρίση του δικαστηρίου της ουσίας ότι στο εκλογικό τμήμα 4072 υπήρχαν δύο ψηφοδέλτια με τον αριθμό 2 πρέπει να απορριφθεί ως απαράδεκτος. Εξάλλου το πραγματικό στο οποίο στηρίζεται ο λόγος αυτός, ότι δηλαδή υπήρχαν στο συγκεκριμένο εκλογικό τμήμα 16 άκυρα ψηφοδέλτια, τα οποία είχαν αριθμηθεί με απόλυτη αύξουσα αρίθμηση (1-16), καθώς και ένα άκυρο ψηφοδέλτιο με αριθμό 245, δεν προκύπτει από την αναιρεσιβαλλόμενη απόφαση. Αντιθέτως, όπως προκύπτει από την αναιρεσιβαλλόμενη απόφαση (βλ. σελ 32), τόσο το πρωτοβάθμιο δικαστήριο όσο και το εφετείο απέρριψαν ως στηριζόμενους σε εσφαλμένη προϋπόθεση τους λόγους της ένστασης και της έφεσης, αντιστοίχως, του ήδη αναιρεσιόντος, με τους οποίους ζητούσε να κριθεί έγκυρο το 245/4072 ψηφοδέλτιο, διότι το ψηφοδέλτιο αυτό είχε κριθεί έγκυρο από την εφορευτική επιτροπή. Συνεπώς ο λόγος αυτός αναιρέσεως πρέπει να απορριφθεί προεχόντως ως απαράδεκτος, γιατί αναφέρεται σε εκτίμηση πραγματικού που δεν προκύπτει από την αναιρεσιβαλλόμενη απόφαση.

15. Επειδή, προβάλλεται ότι με εσφαλμένη αιτιολογία η αναιρεσιβαλλόμενη απόφαση θεώρησε έγκυρο το ψηφοδέλτιο του συνδυασμού των αναιρεσιβλήτων υπ` αριθμ. 11 του Ε.Τ. 4074 και τούτο διότι το Εφετείο θεωρεί ότι δεν αποτελεί διακριτικό γνώρισμα το σχίσσιμο του ψηφοδελτίου πριν από την τοποθέτησή του στην κάλη, ενώ, εάν κάτι τέτοιο αποδεικνύεται, θα πρέπει να συνεπάγεται αυτόματα την ακύρωση του ψηφοδελτίου, καθώς και ότι η κρίση του Εφετείου είναι λογικά απαράδεκτη, διότι χωρίς καμία εξειδικευμένη αιτιολόγηση και χωρίς τη λήψη υπόψη κανενός είδους αποδεικτικού μέσου αυθαίρετα υπολαμβάνει ότι τα σχισίματα οφείλονται στην προσπάθεια του εκλογέα να το τοποθετήσει στον αντίστοιχο φάκελο, αντίθετα προς τα δεδομένα της κοινής πείρας, σύμφωνα με τα οποία σχίσσιμο ψηφοδελτίου κατά τη διαδικασία τοποθέτησης στο φάκελο δεν είναι νοητή. Για το παραπάνω αμφισβητούμενο ψηφοδέλτιο η αναιρεσιβαλλόμενη απόφαση δέχεται τα εξής: "Ο δεύτερος εκκαλών εφεσίβλητος (ήδη αναιρεσείων) προβάλλει ότι εσφαλμένως κρίθηκαν έγκυρα με την εκκαλούμενη απόφαση τα ψηφοδέλτια του αντίπαλου συνδυασμού . . . 4074/11 . . . τα οποία φέρουν τσαλακώματα και σχισίματα. Από τη θεώρηση των παραπάνω ψηφοδελτίων προκύπτει ότι . . . το 4074/11 φέρει δύο ελαφρότατα σκισίματα στις άκρες του κάτω και του επάνω μέρους της δεξιάς κάθετης πλευράς, τα οποία κατά την αναδίπλωσή του ταυτίζονται . . . Από τα πιο πάνω ευρήματα . . . Τα σκισίματα του ψηφοδελτίου 4074/11 ενόψει της θέσης και του μεγέθους τους, οφείλονται στην κακή χρήση του ψηφοδελτίου από τον εκλογέα στην προσπάθειά του να το τοποθετήσει στον αντίστοιχο φάκελο και τα σκισίματα των υπολοίπων . . . Επομένως δεν αποτελούν διακριτικά γνώρισμα και δεν παραβιάζουν το απόρρητο της ψηφοφορίας και πρέπει να απορριφθεί ως αβάσιμος ο αντίθετος λόγος έφεσης". Η κρίση αυτή του δικαστηρίου της ουσίας είναι νομίμως και επαρκώς αιτιολογημένη και στηρίζεται στα διδάγματα της λογικής και της κοινής πείρας. Συνεπώς ο πιο πάνω λόγος αναιρέσεως πρέπει να απορριφθεί κατά το δεύτερο σκέλος του ως αβάσιμος και κατά το πρώτο σκέλος του ως ερειδόμενος σε εσφαλμένη προϋπόθεση γιατί, προδήλως, από την παραπάνω αιτιολογία δεν προκύπτει, όπως εσφαλμένα ισχυρίζεται ο αναιρεσείων, ότι το εφετείο "θεωρεί ότι δεν αποτελεί διακριτικό γνώρισμα το σχίσσιμο του ψηφοδελτίου πριν την τοποθέτησή του στην κάλη". Περαιτέρω ο λόγος αυτός αναιρέσεως κατά το μέρος που πλήττει την ανέλεγκτη κατ` αναίρεση ουσιαστική κρίση του δικαστηρίου της ουσίας πρέπει να απορριφθεί ως απαράδεκτος.

16. Επειδή, προβάλλεται ότι με εσφαλμένη αιτιολογία δέχθηκε το εφετείο (σελ. 22, 23, 24) ότι το ψηφοδέλτιο 98 του 4042ου Ε.Τ. το οποίο "φέρει στην άκρη της δεξιάς πλευράς επάνω και κάτω από το σημείο δίπλωσής του δύο σκισίματα τα οποία κατά την αναδίπλωσή του ψηφοδελτίου κατά τον τρόπο που είχε διπλωθεί από τον εκλογέα ταυτίζονται απόλυτα, γεγονός που σημαίνει ότι προξενήθηκαν τυχαία και από απροσεξία κατά την αποσφράγιση του φακέλου" είναι έγκυρο, για το λόγο ότι το ψηφοδέλτιο κατά την τοποθέτησή του στο φάκελο διπλώνεται στα τέσσερα και όχι στα δύο, λόγω του μεγάλου σχήματός του, και επομένως, εάν επρόκειτο, πράγματι για φθορά που είχε προκύψει κατά την τοποθέτηση του ψηφοδελτίου θα έπρεπε να υπάρχουν τέσσερα σχισίματα και όχι δύο. Ο λόγος αυτός πρέπει να απορριφθεί ως ερειδόμενος σε εσφαλμένη προϋπόθεση, γιατί, όπως προκύπτει από την παραπάνω

αιτιολογία, η αναιρεσιβαλλόμενη απόφαση δέχεται ότι τα σχισίματα προκλήθηκαν κατά την αποσφράγιση του φακέλου και όχι κατά την τοποθέτηση του ψηφοδελτίου στο φάκελο από τον εκλογέα.

17. Επειδή, με άλλο λόγο αναιρέσεως προβάλλεται ότι με πλημμελή αιτιολογία το εφετείο θεώρησε ως έγκυρο το ψηφοδέλτιο 239 του 4056ου Ε.Τ. Η αιτιολογία αυτή, κατά τον αναιρεσειόντα, πάσχει διότι: α) εμπεριέχει κρίση του δικαστηρίου πέραν των αιτηθέντων από τους διαδίκους, διότι ο λόγος που προβλήθηκε με τις εφέσεις αναφέρεται σε τυχαία σχισίματα, τα οποία κατά τους ισχυρισμούς των αναιρεσιβλήτων δεν αποτελούσαν διακριτικό γνώρισμα, β) το δευτεροβάθμιο δικαστήριο έκρινε πέραν των όσων επικαλέσθηκαν οι διάδικοι και προέβη σε ανεπίτρεπτη υποκατάσταση της πραγματικής βάσης της πρωτόδικης απόφασης χωρίς να έχει προβληθεί αντίστοιχος πραγματικός ισχυρισμός και χωρίς η υποκατάσταση αυτή να γίνεται προς διάσωση του κύρους της πρωτόδικης απόφασης αλλά προς ανατροπή της και γ) δεν προκύπτει από τα στοιχεία της δικογραφίας ότι υπήρχε φάκελος μέσα στον οποίο να βρέθηκε κομμάτι από το ελλείπον μέρος του ψηφοδελτίου το οποίο να εφαρμόζε στο υπόλοιπο σώμα του ψηφοδελτίου ούτε υπάρχει βεβαίωση του δικαστικού αντιπροσώπου ότι έγινε κατά το άνοιγμα του φακέλου. Συνεπώς, χωρίς την αναφορά στα στοιχεία αυτά, δεν μπορεί ορθά να συναχθεί το συμπέρασμα, ότι η αποκοπή έγινε κατά την αποσφράγιση, ούτως ώστε να μην πλήττει το κύρος του ψηφοδελτίου. Με την 3/1998 απόφασή του, το Πρωτοδικείο Αθηνών, απαντώντας στο λόγο της ένστασης του ήδη αναιρεσειόντος ότι το ψηφοδέλτιο 239/4056 του συνδυασμού των αναιρεσιβλήτων είναι άκυρο γιατί "είναι σκισμένο κάτω δεξιά", δέχεται τα εξής: ". . . 17. Α) Ισχυρίζεται ο ενιστάμενος ότι τα πιο κάτω ψηφοδέλτια που έλαβε ο συνδυασμός των αντενισταμένων φέρουν διάφορα σχισίματα και για το λόγο αυτό θα πρέπει να ακυρωθούν . . . α) . . . γ) 4056/239. Φέρει αποκοπή σχετικώς μεγάλου τμήματος της κάτω δεξιάς γωνίας του, φθορά η οποία δεν δικαιολογείται από κάποιο λόγο πέραν της ψηφοφορίας (όπως π.χ. κατά την αποσφράγιση του φακέλου ή κατά την εξαγωγή του ψηφοδελτίου από το φάκελο κλπ.) . . . "φύλλο 14β] . . . οστερα από αυτά, το Δικαστήριο κρίνει ότι όλα τα πιο πάνω σχισίματα (τα οποία πάντως λόγω της θέσης και της έκτασής τους, ήταν δυνατό-κατά τα διδάγματα της κοινής πείρας-και να διαλάβουν της προσοχής των μελών των οικείων Ε.Ε.), αποτελούν λόγω του είδους και του τρόπου πρόκλησής τους, διακριτικά γνωρίσματα, με τα οποία παραβιάζεται η μυστικότητα της ψηφοφορίας" (φύλλο 15). Κατά της σκέψης αυτής της πρωτόδικης απόφασης για ακυρότητα του παραπάνω ψηφοδελτίου, οι αναιρεσιβλήτοι στράφηκαν με την έφεσή τους, ισχυριζόμενοι ότι, ". . . είναι εσφαλμένη και κατ' ουσίαν ανατιολόγητη ως προς την ύπαρξη όντως διακριτικού γνωρίσματος, η ακύρωση από την εκκαλουμένη επτά ψηφοδελτίων του συνδυασμού μας. Πρόκειται συγκεκριμένα για τα εξής ψηφοδέλτια κατά Εκλογικό Τμήμα: 4042/98, 4044/43, 4056/239, 4068/61, 4071/36, 4077/210, 4096/2 . . . Το ίδιο συμβαίνει από την άλλη μεριά, για 20 ψηφοδέλτια του συνδυασμού μας, τα οποία είχαν ακυρωθεί κακώς από τις εφορευτικές επιτροπές και θεωρήθηκαν εσφαλμένα ως καλώς ακυρωθέντα από την εκκαλουμένη. Πρόκειται συγκεκριμένα για . . . Τα ψηφοδέλτια αυτά φέρουν τυχαία σχισίματα τα οποία προφανώς οφείλονται σε βεβιασμένες και άτεχνες κινήσεις κατά τη διαδικασία της διαλογής . . ." (σελ. 8 έφεσης), καθώς και ότι ". . . η εκκαλουμένη έκρινε ως άκυρο το υπ' αριθμ. 239 καθόλα

έγκυρο ψηφοδέλτιό μας με εσφαλμένη και ελλιπή αιτιολογία" (σελ. 16 έφεσης). Ο λόγος αυτός της έφεσης των αναιρεσιβλήτων έγινε δεκτός από την αναιρεσιβαλλόμενη απόφαση με την ακόλουθη αιτιολογία: ". . . Οι πρώτοι εκκαλούντες- εφεσίβλητοι προβάλλουν ότι εσφαλμένα κρίθηκαν άκυρα, με την εκκαλουμένη απόφαση, τα ψηφοδέλτια του συνδυασμού τους 4042/98, 4044/43, 4056/239, 4068/61, 4071/36, 4096/2 που είχαν κριθεί έγκυρα από τις εφορευτικές επιτροπές. Το ψηφοδέλτιο 4056/239 φέρει αποκοπή τμήματος της κάτω δεξιάς γωνίας του, φθορά, η οποία ενόψει του ότι το τμήμα αυτό του ψηφοδελτίου μετά την αναδίπλωσή του κατά τον τρόπο που είχε διπλωθεί από τον εκλογέα βρίσκεται στην εξωτερική πλευρά τούτου, δικαιολογείται από την αποσφράγιση του φακέλου . . . Επομένως, τα σκισίματα των ψηφοδελτίων που προαναφέρθηκαν, είναι κατά την κρίση του Δικαστηρίου, τυχαία και συνήθη, δεν αποτελούν διακριτικά γνωρίσματα και δεν παραβιάζουν το απόρρητο της ψηφοφορίας, εσφαλμένα δε κρίθηκε το αντίθετο, με την εκκαλουμένη απόφαση . . .". Η αιτιολογία αυτή είναι νόμιμη και επαρκής. Εξάλλου ο παραπάνω λόγος έφεσης των ήδη αναιρεσιβλήτων, με τον οποίο αμφισβητείται ως εσφαλμένη και ελλιπής η πιο πάνω αιτιολογία της πρωτόδικης απόφασης, επικαλούμενος ότι το επίμαχο ψηφοδέλτιο έφερε τυχαίο σχίσσιμο και στρεφόμενος κατά της κρίσης της πρωτόδικης απόφασης που δέχεται, μεταξύ άλλων, ότι το εν λόγω ψηφοδέλτιο "φέρει αποκοπή σχετικώς μεγάλου τμήματος της κάτω δεξιάς γωνίας του", χωρίς να αμφισβητεί την κρίση αυτή για τη θέση και το μέγεθος του σχισίματος, είναι σαφής και ορισμένος και προσδιορίζει επαρκώς την πλημμέλεια της εκκαλούμενης απόφασης και τη φθορά του ψηφοδελτίου. Συνεπώς πρέπει να απορριφθεί ως αβάσιμος ο πιο πάνω λόγος αναιρέσεως κατά το πρώτο σκέλος του, αφού η αναιρεσιβαλλόμενη απόφαση δεν έκρινε πέραν των αιτηθέντων, αλλά με νόμιμη και επαρκή αιτιολογία δέχθηκε τον ανωτέρω συγκεκριμένο λόγο έφεσης των ήδη αναιρεσιβλήτων. Περαιτέρω πρέπει να απορριφθεί ως αβάσιμος ο παραπάνω λόγος αναιρέσεως και κατά το δεύτερο σκέλος του, γιατί το εφετείο δεν υποκατέστησε με την αναιρεσιβαλλόμενη απόφασή του την πραγματική βάση της πρωτόδικης απόφασης, αφού και η απόφαση αυτή, όπως και η αναιρεσιβαλλόμενη, δέχεται ότι το επίμαχο ψηφοδέλτιο έφερε αποκοπή της κάτω δεξιάς γωνίας του, αλλά νομίμως προχώρησε σε διαφορετική εκτίμηση των αυτών πραγματικών περιστατικών, κρίνοντας αιτιολογημένα το εν λόγω ψηφοδέλτιο ως έγκυρο. Τέλος οι ισχυρισμοί που προβάλλονται στο τελευταίο (γ) σκέλος του λόγους αναιρέσεως πρέπει να απορριφθούν ως αβάσιμοι, γιατί, όπως προαναφέρθηκε, η αιτιολογία του δικάσαντος δικαστηρίου είναι νόμιμη και πλήρης, δεν ήταν δε υποχρεωμένο από το νόμο το εφετείο να παραθέσει, για την πληρότητα της αιτιολογίας του, και θετική κρίση ότι το ελλείπον κομμάτι του ψηφοδελτίου βρέθηκε και εφαρμόζει το σώμα του ή ότι υπήρχε βεβαίωση του δικαστικού αντιπροσώπου ότι η αποκοπή έγινε κατά το άνοιγμα του φακέλου.

18. Επειδή, προβάλλεται ότι το εφετείο απέρριψε τον ισχυρισμό του αναιρεσείοντος για την ακυρότητα του ψηφοδελτίου 70 του 4078ου Ε.Τ., που είχε προσμετρηθεί υπέρ του συνδυασμού των αναιρεσιβλήτων, με την πλημμελή αιτιολογία ότι "δεν φέρει γραμμή χρώματος μπλε, όπως αβάσιμα προβάλλεται, αλλά γραμμή με μολύβι, σημείο για το οποίο δεν προβλήθηκε καμία αιτίαση". Η πλημμέλεια της αιτιολογίας αυτής συνίσταται, κατά τον αναιρεσείοντα, στο ότι ο προσδιορισμός της γραμμής ως μπλε (σελ.

11 της ένστασης, σελ. 25 της έφεσης) δεν αποτελούσε ταυτόχρονα και προσδιορισμό του γραφικού μέσου με το οποίο αποτυπώθηκε η γραμμή, εάν δηλαδή επρόκειτο για στυλό ή μολύβι, ούτε είναι απαραίτητο για το ορισμένο του λόγου της ένστασης και της έφεσης να προσδιορίζεται και εάν η γραμμή σημειώθηκε με στυλό ή μολύβι. Το Διοικητικό Πρωτοδικείο, με την 3/1998 πρωτόδικη απόφασή του, απέρριψε το λόγο της ένστασης του ήδη αναιρεσιόντος ότι το ψηφοδέλτιο 70 του 4078 εκλογικού τμήματος φέρει ως διακριτικό γνώρισμα "μπλε γραμμή στο πίσω μέρος" με την ακόλουθη αιτιολογία : "Ισχυρίζεται ο ενιστάμενος ότι τα πιο κάτω ψηφοδέλτια που έλαβε ο συνδυασμός των αντενισταμένων φέρουν κουκίδες, στίγματα, γραμμές . . . και για τους λόγους αυτούς θα πρέπει να ακυρωθούν . . . Γ4) . . . 4078/70 . . . Τα ψηφοδέλτια αυτά φέρουν μικρές γραμμές ή στίγματα μελάνης (κατά κανόνα ίδιου τύπου και χρώματος με εκείνα που χρησιμοποίησαν οι Πρόεδροι των Ε.Ε., κατά την αρίθμηση και μονογραφή των ψηφοδελτίων), στην μπροστά ή την πίσω όψη τους, οι οποίες οφείλονται προφανώς σε τυχαία αποτύπωση του γραφικού μέσου των Προέδρων ή σε απροσεξία των μελών των Ε.Ε. και επομένως, δεν μπορεί να θεωρηθεί ότι φέρουν διακριτικά γνωρίσματα που παραβιάζουν το απόρρητο της ψηφοφορίας . . .". Το Διοικητικό Εφετείο, με την αναιρεσιβαλλόμενη απόφασή του, απέρριψε το λόγο της έφεσης του ήδη αναιρεσιόντος, με τον οποίο προβαλλόταν ότι το ψηφοδέλτιο υπ` αριθμ. 70/4078 "φέρει μπλε γραμμή στο πίσω μέρος", πλημμέλεια που αποτελεί χαρακτηριστική περίπτωση διακριτικού γνωρίσματος που παραβιάζει, κατά κοινή πείρα, το απόρρητο της ψηφοφορίας και ότι η αντίθετη παραδοχή της εκκαλουμένης είναι εσφαλμένη, με την ακόλουθη αιτιολογία : "Ο δεύτερος εκκαλών- εφεσίβλητος προβάλλει ότι εσφαλμένα κρίθηκαν έγκυρα, με την εκκαλουμένη απόφαση, τα ψηφοδέλτια του αντιπάλου συνδυασμού . . . 4078/70 . . . το 4078/70 δεν φέρει γραμμή χρώματος μπλε στην πίσω όψη του, όπως αβάσιμα προβάλλεται, αλλά γραμμή με μολύβι, σημείο για το οποίο δεν προβλήθηκε καμμία αιτίαση . . ." [εννοεί προφανώς με την ένσταση και την έφεση]. Η αιτιολογία αυτή είναι νόμιμη και επαρκής γιατί, όπως έχει κριθεί (ΣτΕ 810/1996), τα δικαστήρια της ουσίας έχουν την εξουσία να ελέγχουν μόνο τα πληττόμενα με την ένσταση ψηφοδέλτια και αποκλειστικώς ενόψει των διακριτικών γνωρισμάτων που προβάλλονται με τους λόγους του δικογράφου της ένστασης και των πρόσθετων λόγων. Συνεπώς ο παραπάνω λόγος αναιρέσεως πρέπει να απορριφθεί ως αβάσιμος, κατά το μέρος δε που ο λόγος αυτός πλήττει την ανέλεγκτη κατ` αναίρεση ουσιαστική κρίση του δικαστηρίου της ουσίας, ότι το επίμαχο ψηφοδέλτιο φέρει γραμμή με μολύβι και όχι γραμμή χρώματος μπλε, πρέπει να απορριφθεί ως απαράδεκτος.

19. Επειδή, στην αναιρεσιβαλλόμενη απόφαση αναφέρονται τα εξής: "Ο δεύτερος εκκαλών- εφεσίβλητος προβάλλει ότι εσφαλμένα κρίθηκαν άκυρα, με την εκκαλουμένη απόφαση τα ψηφοδέλτια του συνδυασμού του . . . 4063/155 . . . Το ψηφοδέλτιο 4063/155 φέρει δύο έντεχνες μουντζούρες από μπλε μελάνη (στυλό) μια πριν από τον τίτλο του συνδυασμού και μια πριν από το ονοματεπώνυμο του πρώτου υποψηφίου Αλεξανδρή Παναγιώτη. . . Επομένως, τα πιο πάνω σημεία και φθορές των ψηφοδελτίων . . . 4063/155 . . . δεν είναι τυχαία ούτε συνήθη αλλά έγιναν από πρόθεση και παραβιάζουν το απόρρητο της ψηφοφορίας, όπως ορθά κρίθηκε και με την εκκαλουμένη απόφαση . . .". Ισχυρίζεται ο αναιρεσιών ότι η παραδοχή της προσβαλλομένης ότι το 155ο ψηφοδέλτιο του 4063ου Ε.Τ. είναι άκυρο,

διότι "φέρει δύο έντεχνες μουτζούρες από μπλε μελάνι (στυλό), μια πριν από τον τίτλο του συνδυασμού και μια πριν από το ονοματεπώνυμο του πρώτου υποψηφίου", είναι εσφαλμένη, διότι οι αναιρεσίβλητοι στη σελίδα 23 της αντένστασης τους προσέδιδαν άλλη πλημμέλεια στο ψηφοδέλτιο ("δύο κύκλους με γραμμές") και δεν εξεδίκευαν σε ποιο σημείο του ψηφοδελτίου υπήρχε η πλημμέλεια, πράγμα που καθιστά τον ισχυρισμό τους αόριστο. Ο ισχυρισμός αυτός πρέπει να απορριφθεί προεχόντως ως απαράδεκτος, γιατί παρόλο που το επίμαχο ψηφοδέλτιο είχε κριθεί άκυρο και με την πρωτοβάθμια (3/1998) απόφαση του Διοικητικού Πρωτοδικείου Αθηνών (βλ. φύλα 21α και 22α) με την ίδια αιτιολογία και για τα ίδια διακριτικά γνωρίσματα που έφερε, ο αναιρεσείων δεν προβάλλει αν και με ποιο τρόπο είχε προβάλει αντίστοιχο ισχυρισμό ενώπιον του εφετείου, παραπονούμενος κατά της κρίσης του πρωτοδικείου.

20. Επειδή, ως προς το 81 ψηφοδέλτιο του 4083 εκλογικού τμήματος στην αναιρεσιβαλλόμενη απόφαση αναφέρονται τα εξής: ". . . Οι πρώτοι εκκαλούντες-εφεσίβλητοι προβάλλουν ότι εσφαλμένα κρίθηκαν έγκυρα, με την εκκαλουμένη απόφαση, τα ψηφοδέλτια του αντιπάλου συνδυασμού . . . 4083/81 . . . τα οποία φέρουν σχισίματα. Από τη θεώρηση των παραπάνω ψηφοδελτίων προκύπτει ότι: α) . . . ξσον αφορά όμως το 4083/81 ψηφοδέλτιο τούτο φέρει ένα μικρό σκίσιμο στην αριστερή του πλευρά και ένα μεγάλο καμπύλο σκίσιμο στη δεξιά του πλευρά, μήκους εννέα εκατοστών. Το μικρό σκίσιμο δικαιολογείται από την αποσφράγιση του φακέλου, καθόσον στη γύρω περιοχή υπάρχουν ίχνη κόλλας, το μεγάλο όμως σκίσιμο δεν δικαιολογείται από την αποσφράγιση, καθόσον μετά την αναδίπλωση του ψηφοδελτίου κατά τον τρόπο που είχε διπλωθεί από τον εκλογέα βρίσκεται στο εσωτερικό του, ενώ στη γύρω περιοχή δεν υπάρχουν ίχνη κόλλας, αλλά ούτε και από τη διαλογή, δεματοποίηση και μεταφορά του ψηφοδελτίου εξαιτίας του μεγέθους του. Επομένως το σκίσιμο αυτό δεν είναι τυχαίο αλλά προκλήθηκε από πρόθεση από τον εκλογέα και αποτελεί διακριτικό γνώρισμα που παραβιάζει το απόρρητο της ψηφοφορίας, εσφαλμένα δε κρίθηκε το αντίθετο, με την εκκαλουμένη . . .".

Ισχυρίζεται ο αναιρεσείων, με το δικόγραφο πρόσθετων λόγων, ότι για το παραπάνω ψηφοδέλτιο, που είχε προσμετρηθεί υπέρ του συνδυασμού του, η αναιρεσιβαλλόμενη απόφαση περιέχει σκέψη η οποία δεν ανταποκρίνεται σε αντίστοιχο ισχυρισμό των αναιρεσιβλήτων. Με την έφεσή τους οι αναιρεσίβλητοι δεν προέβαλαν λόγο έφεσης κατά του αντίστοιχου σκεπτικού της πρωτόδικης απόφασης και υπό την εκδοχή ότι προεβλήθη σχετικός λόγος έφεσης αυτός ήταν αόριστος και ανεπίδεκτος δικαστικής εκτίμησης. Συνεπώς, κατά τον αναιρεσείοντα, το Διοικητικό Εφετείο απαντώντας σε ανύπαρκτο ισχυρισμό του αναιρεσιβλήτου κατέστησε την απόφασή του αναιρετέα. Ο λόγος αυτός πρέπει να απορριφθεί ως αβάσιμος. Με το δικόγραφο της έφεσής τους οι αναιρεσίβλητοι προέβαλαν στην παρ. 2 (σελ. 7) ότι "όσον αφορά τις ακυρότητες των ψηφοδελτίων οι λόγοι εφέσεως αναφέρονται αναλυτικά στο δεύτερο μέρος της έφεσής μας κατά ψηφοδέλτιο και εκλογικό τμήμα". Στο δεύτερο μέρος του δικογράφου (σελ. 11) και κάτω από τον τίτλο αναφέρονται τα εξής: "ΑΝΑΛΥΤΙΚΗ ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΤΩΝ ΛΟΓΩΝ ΕΦΕΣΕΩΣ ΚΑΤΑ ΨΗΦΟΔΕΛΤΙΟ ΚΑΙ ΕΚΛΟΓΙΚΟ ΤΜΗΜΑ (ΛΑΘΗ ΩΣ ΠΡΟΣ ΤΗΝ ΑΡΙΘΜΗΣΗ, ΑΚΥΡΑ ΨΗΦΟΔΕΛΤΙΑ ΤΟΥ ΑΝΤΙΔΙΚΟΥ ΠΟΥ ΕΣΦΑΛΜΕΝΑ ΚΡΙΘΗΚΑΝ ΕΓΚΥΡΑ ΚΑΙ ΕΓΚΥΡΑ ΨΗΦΟΔΕΛΤΙΑ ΤΟΥ ΣΥΝΔΥΑΣΜΟΥ ΜΑΣ ΠΟΥ ΑΚΥΡΩΘΗΚΑΝ . . .".

Περαιτέρω, οι αναιρεσίβλητοι προέβαλαν με την έφεσή τους (σελ. 27), για το 4083 Ε.Τ., ότι ". . . Στο υπ` αριθ. 81 ψηφοδέλτιο του Κ. υπάρχει κατά την εκκαλούμενη καμπύλο σχίσσιμο (εννέα) 9 εκατοστών, χωρίς την υπογραφή του Δ.Α. . . ." και στο αιτητικό (σελ. 45) ζητούν να ακυρωθούν τα ψηφοδέλτια του συνδυασμού του πρώτου των εφεσιβλήτων που εσφαλμένα κρίθηκαν έγκυρα από την εκκαλούμενη απόφαση. Ενόψει της δομής του δικογράφου της έφεσης και του αιτητικού της, που περιγράφηκε ανωτέρω, το Διοικητικό Εφετείο ορθώς ερμήνευσε το δικόγραφο της έφεσης και έκρινε ότι προεβλήθη συγκεκριμένος λόγος έφεσης, δεδομένου ότι με το δικόγραφο αυτό προσεβλήθη το σχετικό κεφάλαιο της πρωτόδικης απόφασης, εξειδικεύεται το ψηφοδέλτιο και το εκλογικό τμήμα, περιγράφεται το σημάδι που έφερε το συγκεκριμένο ψηφοδέλτιο, στο οποίο στηρίχθηκε η κρίση της αναιρεσιβαλλομένης για την ακυρότητα του ψηφοδελτίου, και οι αναιρεσίβλητοι παραπονέθηκαν για την κρίση του Πρωτοδικείου που αφορούσε την εγκυρότητα του ψηφοδελτίου αυτού. Εξάλλου, το γεγονός ότι οι αναιρεσίβλητοι δεν αναφέρουν στην έφεσή τους και για το δεύτερο μικρό σχίσσιμο που φέρει, σύμφωνα με όσα δέχεται η αναιρεσιβαλλομένη, το επίμαχο ψηφοδέλτιο στην αριστερή του πλευρά δεν επηρεάζει το ορισμένο του λόγου της έφεσης, εφόσον η αναιρεσιβαλλομένη στήριξε την κρίση της για ακυρότητα του εν λόγω ψηφοδελτίου αποκλειστικώς στο μεγάλο καμπύλο σχίσσιμο εννέα (9) εκατοστών που επικαλέστηκαν ειδικώς οι εκκαλούντες-αναιρεσίβλητοι.

21. Επειδή, στην αναιρεσιβαλλόμενη απόφαση (σελ. 32-33) αναφέρονται τα εξής: "Ο δεύτερος εκκαλών-εφεσίβλητος προβάλλει ότι εσφαλμένα κρίθηκαν άκυρα, με την εκκαλούμενη απόφαση τα ψηφοδέλτια του συνδυασμού του . . . 4083/64 . . . Το ψηφοδέλτιο 4083/64 φέρει αποκοπή μεγάλου τμήματος της κάτω δεξιάς του γωνίας η οποία λόγω του μεγέθους της και του ότι μετά την αναδίπλωση του ψηφοδελτίου κατά τον τρόπο που είχε διπλωθεί από τον εκλογέα βρίσκεται στο εσωτερικό του, δεν δικαιολογείται από την αποσφράγιση του φακέλου, λόγω δε του μεγέθους της ούτε από τη διαλογή και δεματοποίηση ή από κακή χρήση του ψηφοδελτίου από τον εκλογέα. Επομένως, τα πιο πάνω σημεία και φθορές των ψηφοδελτίων . . . 4083/64 δεν είναι τυχαία ούτε συνήθη αλλά έγιναν από πρόθεση και παραβιάζουν το απόρρητο της ψηφοφορίας, όπως ορθά κρίθηκε και με την εκκαλούμενη, πρέπει δε να απορριφθεί ως αβάσιμος ο αντίθετος λόγος έφεσης . . .". Προβάλλεται, με το δικόγραφο πρόσθετων λόγων, ότι η παραπάνω σκέψη δεν ανταποκρίνεται σε αντίστοιχο ισχυρισμό των αναιρεσιβλήτων. Οι τελευταίοι ισχυρίστηκαν με την αντένστασή τους ότι υπάρχει εγκοπή πάνω δεξιά (λείπει η γωνία) και όχι κάτω δεξιά, όπως δέχθηκε η αναιρεσιβαλλομένη, σύμφωνα με την οποία το ψηφοδέλτιο φέρει αποκοπή μεγάλου τμήματος της κάτω δεξιάς γωνίας του και συνεπώς, κατά τον αναιρεσειόντα, το δικαστήριο της ουσίας απάντησε σε μη προβληθέντα ισχυρισμό. Ξπως όμως προκύπτει από την αναιρεσιβαλλόμενη απόφαση, το παραπάνω ψηφοδέλτιο ανήκε στο συνδυασμό του αναιρεσειόντος και ακυρώθηκε ύστερα από ένσταση των αναιρεσιβλήτων με την πρωτόδικη απόφαση (3/1998) του Διοικητικού Πρωτοδικείου και με αντίστοιχη αιτιολογία, που διαπιστώνει, όπως και η αναιρεσιβαλλομένη, ότι το ψηφοδέλτιο φέρει αποκοπή σχετικώς μεγάλου τμήματος της κάτω δεξιάς γωνίας του, οι δε αναιρεσίβλητοι δεν παραπονέθηκαν κατά της κρίσης αυτής με την έφεσή τους, αφού ήταν ευνοϊκή για αυτούς. Ενόψει αυτών ο παραπάνω ισχυρισμός του αναιρεσειόντος, όπως προβάλλεται, πρέπει να

απορριφθεί ως απαράδεκτος, γιατί δεν στρέφεται κατά της αναιρεσιβαλλόμενης απόφασης αλλά κατά της πρωτοβάθμιας απόφασης του Διοικητικού Πρωτοδικείου, κατά της σχετικής κρίσης της οποίας μάλιστα ο αναιρεσείων δεν προέβαλε αντίστοιχο συγκεκριμένο ισχυρισμό κατά έφεση.

22. Επειδή, στις σελίδες 22 και 23 της αναιρεσιβαλλόμενης απόφασης αναφέρονται τα εξής: "Οι πρώτοι εκκαλούντες-εφεσίβλητοι προβάλλουν ότι εσφαλμένα κρίθηκαν άκυρα, με την εκκαλούμενη απόφαση, τα ψηφοδέλτια του συνδυασμού τους 4042/98, 4044/43, 4056/239, 4068/61, 4071/36, 4096/2 που είχαν κριθεί έγκυρα από τις οικείες εφορευτικές επιτροπές. Το ψηφοδέλτιο 4042/98 φέρει στην άκρη της δεξιάς πλευράς του επάνω και κάτω από το μεσαίο σημείο δίπλωσής του δύο σκισίματα, τα οποία κατά την αναδίπλωση του ψηφοδελτίου κατά τον τρόπο που είχε διπλωθεί από τον εκλογέα ταυτίζονται απόλυτα, γεγονός που σημαίνει ότι προξενήθηκαν τυχαία και από απροσεξία κατά την αποσφράγιση του φακέλου. Το ψηφοδέλτιο 4044/43 φέρει δύο μικρά σχισίματα στις άκρες της δεξιάς του πλευράς, τα οποία κατά την αναδίπλωση του ψηφοδελτίου κατά τον τρόπο που είχε διπλωθεί από τον εκλογέα ταυτίζονται απόλυτα. Το τμήμα δε αυτό του ψηφοδελτίου μετά την αναδίπλωσή του προεξέχει από το υπόλοιπο σώμα του ψηφοδελτίου, πολλοί δε φάκελοι στο συγκεκριμένο εκλογικό τμήμα έχουν αποσφραγιστεί όχι από το σημείο της σφράγισής τους αλλά από την άλλη πλευρά τους, τρόπος αποσφράγισης που, κατά τα κοινώς γνωστά, δυσχεραίνει την εξαγωγή του ψηφοδελτίου από το φάκελο. Επομένως, τα πιο πάνω σχισίματα είναι τυχαία και δικαιολογούνται από την αποσφράγιση του φακέλου. Το ψηφοδέλτιο 4056/239 φέρει αποκοπή τμήματος της κάτω δεξιάς γωνίας του, φθορά η οποία, ενόψει του ότι το τμήμα αυτό του ψηφοδελτίου μετά την αναδίπλωσή του κατά τον τρόπο που είχε διπλωθεί από τον εκλογέα βρίσκεται στην εξωτερική πλευρά τούτου, δικαιολογείται από την αποσφράγιση του φακέλου. Το ψηφοδέλτιο 4068/61 φέρει δύο κάθετα σχισίματα στις άκρες των οριζοντίων πλευρών του, τα οποία κατά την αναδίπλωση του ψηφοδελτίου κατά τον τρόπο που είχε διπλωθεί από τον εκλογέα ταυτίζονται κατά το μεγαλύτερο μέρος τους και βρίσκονται στην εξωτερική πλευρά του ψηφοδελτίου, γεγονός που σημαίνει ότι προξενήθηκαν τυχαία και από απροσεξία κατά την αποσφράγιση του φακέλου. Το ψηφοδέλτιο 4071/36 φέρει ένα πολύ μικρό σχίσσιμο στην αριστερή επάνω πλευρά του, ένα επίσης πολύ μικρό στη δεξιά πλευρά του και ένα μεγαλύτερο κάτω από αυτό. Τα σχισίματα αυτά είναι άτεχνα, μικρά, και τυχαία και αν δεν έγιναν κατά την αποσφράγιση του φακέλου και τη διαλογή έγιναν κατά τη δεματοποίηση του ψηφοδελτίου και μεταφορά του. Το ψηφοδέλτιο 4096/2 φέρει σκίσιμο στο μέσον της κάτω πλευράς του, φθορά η οποία, ενόψει του ότι το τμήμα αυτό του ψηφοδελτίου μετά την αναδίπλωσή του βρίσκεται στην εξωτερική πλευρά τούτου, δικαιολογείται από την αποσφράγιση του φακέλου ακόμα δε και από τη δεματοποίησή του εξαιτίας της θέσης του. Επομένως, τα σκισίματα των ψηφοδελτίων που προαναφέρθηκαν, είναι κατά την κρίση του Δικαστηρίου, τυχαία και συνήθη, δεν αποτελούν διακριτικά γνωρίσματα και δεν παραβιάζουν το απόρρητο της ψηφοφορίας, εσφαλμένα δε κρίθηκε το αντίθετο, με την εκκαλούμενη απόφαση, η οποία πρέπει να μεταρρυθμιστεί ανάλογα, ώστε να προστεθούν στη δύναμη του συνδυασμού "Συνεργασία για Ανθρώπινη Πόλη" τα έξι (6) αυτά ψηφοδέλτια". Επίσης στη σελίδα 21 της αναιρεσιβαλλομένης αναφέρονται τα εξής: "Το ψηφοδέλτιο 4077/210 φέρει

τέσσερα παράλληλα οριζόντια σχισίματα στο κέντρο αυτού, μήκους τεσσάρων εκατοστών, τα οποία κατά την αναδίπλωσή του κατά τον τρόπο που είχε διπλωθεί από τον εκλογέα συμπιέτουν και βρίσκονται όχι σε σημείο δίπλωσης, το οποίο, κατά τα κοινώς γνωστά, είναι σημείο τριβής, αλλά στο κέντρο της επιφάνειας του διπλωμένου ψηφοδελτίου, και ένα οριζόντιο σκίσιμο στο μέσον περίπου της δεξιάς πλευράς του, μήκους τεσσάρων εκατοστών. Τα σχισίματα των ψηφοδελτίων που προαναφέρθηκαν, ενόψει της θέσης, του είδους, και του μεγέθους τους δεν είναι τυχαία ούτε συνήθη και δεν δικαιολογούνται από την αποσφράγιση των αντίστοιχων φακέλων και τη διαλογή ούτε από κακή χρήση των ψηφοδελτίων από τους εκλογείς αλλά αποτελούν διακριτικά γνωρίσματα, τα οποία παραβιάζουν το απόρρητο της ψηφοφορίας, όπως ορθά κρίθηκε και με την εκκαλούμενη απόφαση, πρέπει δε να απορριφθεί ως αβάσιμος ο αντίθετος λόγος έφεσης". Προβάλλεται, με το δικόγραφο πρόσθετων λόγων, ότι οι λόγοι της έφεσης των αναιρεσιβλήτων που εστρέφοντο κατά των σκέψεων της πρωτόδικης απόφασης, με τις οποίες κρίθηκαν άκυρα τα παραπάνω 7 ψηφοδέλτια του συνδυασμού τους, ήσαν παντελώς αόριστοι και ανεπίδεκτοι δικαστικής εκτίμησης και συνεπώς παρανόμως η αναιρεσιβαλλόμενη απόφαση αντί να απορρίψει τους λόγους αυτούς ως απαράδεκτους τους εξέτασε διατυπώνοντας την παραπάνω κρίση της. Ο λόγος αυτός αναιρέσεως πρέπει να απορριφθεί ως αλυσιτελής κατά το μέρος που αφορά το 210 ψηφοδέλτιο του 4077 εκλογικού τμήματος, γιατί με την αναιρεσιβαλλόμενη απόφαση απερρίφθη ο σχετικός λόγος έφεσης των αναιρεσιβλήτων και επικυρώθηκε η απόφαση του πρωτοβάθμιου δικαστηρίου που έκρινε άκυρο το εν λόγω ψηφοδέλτιο. Κατά τα λοιπά ο λόγος αυτός πρέπει να απορριφθεί ως αβάσιμος. Στη σελίδα 8 της έφεσης των αναιρεσιβλήτων αναφέρονται για τα επίμαχα ψηφοδέλτια τα εξής: ". . . είναι εσφαλμένη και κατ' ουσίαν ανατιολόγητη ως προς την ύπαρξη όντως διακριτικού γνωρίσματος, η ακύρωση από την εκκαλούμενη επτά ψηφοδελτίων του συνδυασμού μας. Πρόκειται συγκεκριμένα για τα εξής ψηφοδέλτια κατά Εκλογικό Τμήμα: 4042/98, 4044/43, 4056/239, 4068/61, 4071/36, 4077/210, 4096/2 . . . Το ίδιο συμβαίνει από την άλλη μεριά, για 20 ψηφοδέλτια του συνδυασμού μας, τα οποία είχαν ακυρωθεί κακώς από τις εφορευτικές επιτροπές και θεωρήθηκαν εσφαλμένα ως καλώς ακυρωθέντα από την εκκαλούμενη. Πρόκειται συγκεκριμένα για . . . Τα ψηφοδέλτια αυτά φέρουν τυχαία σχισίματα τα οποία προφανώς οφείλονται σε βεβιασμένες και άτεχνες κινήσεις κατά τη διαδικασία της διαλογής . . .". Περαιτέρω στο δεύτερο μέρος του δικογράφου της έφεσής τους οι αναιρεσιβλήτοι διατυπώνουν, κατά εκλογικό τμήμα, συγκεκριμένα παράπονα για την κρίση του Πρωτοδικείου ως προς τα επτά αυτά ψηφοδέλτια και ειδικότερα αναφέρουν ότι: Ε.Τ. 4042 ". . . η εκκαλούμενη ακυρώνει τα ψηφοδέλτια αυτά με εσφαλμένη και ελλιπή αιτιολογία", Ε.Τ. 4044 "η εκκαλούμενη εσφαλμένα έκρινε το υπ` αριθμ. 43 καθόλα έγκυρο ψηφοδέλτιό μας, ως άκυρο ερειδομένη σε ελλιπή και αντιφατική αιτιολογία", Ε.Τ. 4056, "η εκκαλούμενη έκρινε ως άκυρο το υπ` αριθμ. 239 καθόλα έγκυρο ψηφοδέλτιό μας με εσφαλμένη και ελλιπή αιτιολογία", Ε.Τ. 4068 ". . . η εκκαλούμενη έκρινε ως άκυρο το υπ` αριθμ. 61 καθόλα έγκυρο ψηφοδέλτιό μας, στηριζόμενη σε εσφαλμένη και ελλιπή αιτιολογία", Ε.Τ. 4071 ". . . η εκκαλούμενη εσφαλμένα και ανατιολόγητα ακύρωσε το υπ` αριθμ. 36 καθόλα έγκυρο ψηφοδέλτιό μας", Ε.Τ. 4077 ". . . η εκκαλούμενη εσφαλμένα και ανατιολόγητα ακύρωσε το υπ` αριθ. 210 καθόλα έγκυρο ψηφοδέλτιό μας", Ε.Τ. 4096 ". . . η εκκαλούμενη έκρινε εσφαλμένα ως άκυρο το υπ` αριθ. 2 καθόλα έγκυρο

ψηφοδέλτιό μας με ελλιπή και αντιφατική αιτιολογία". Ενόψει της δομής του δικογράφου της έφεσης και του αιτητικού της, το Διοικητικό Εφετείο ορθώς ερμήνευσε το δικόγραφο της έφεσης των ήδη αναιρεσιβλήτων και έκρινε ότι προβλήθηκαν με αυτό συγκεκριμένοι λόγοι έφεσης για τα πιο πάνω ψηφοδέλτια, δεδομένου ότι, όπως εκτίθεται ανωτέρω, στη σελίδα 8 της έφεσης οι αναιρεσιβλήτοι στρεφόμενοι κατά της κρίσης του Διοικητικού Πρωτοδικείου, στην απόφαση του οποίου περιγράφονται τα σχισίματα τα οποία φέρουν τα επίμαχα ψηφοδέλτια και στη συνέχεια ακυρώνονται τα ψηφοδέλτια αυτά με την αιτιολογία ότι τα σχισίματα που φέρουν αποτελούν διακριτικά γνωρίσματα, χωρίς να αμφισβητούν τις διαπιστώσεις του πρωτοβάθμιου δικαστηρίου ως προς την ύπαρξη, τη θέση και το μέγεθος των σχισιμάτων, προέβησαν ότι φέρουν τυχαία σχισίματα τα οποία προκλήθηκαν κατά τη διαδικασία της διαλογής και περαιτέρω προσέβησαν το σχετικό κεφάλαιο της πρωτόδικης απόφασης με εξειδίκευση στο δικόγραφο της έφεσης των επίμαχων ψηφοδελτίων και παραπονέθηκαν για την κρίση του πρωτοδικείου, προβάλλοντας ότι εσφαλμένως και αναίτιολογώντας ακυρώθηκαν τα εν λόγω ψηφοδέλτια. Συνεπώς ο λόγος αυτός αναίρεσως πρέπει να απορριφθεί στο σύνολό του.

23. Επειδή, σε συνέχεια του προηγούμενου λόγου, ο αναιρεσιών προβάλλει ότι η αναιρεσιβαλλομένη στη σελίδα 24 απαιτεί για το ορισμένο του λόγου ακυρότητας του ψηφοδελτίου και την εξειδίκευση, δηλαδή την "ακριβή περιγραφή του σημείου όπου έφεραν σχίσσιμο, το είδος του σχισίματος κ.λπ.". Κατά τον αιτούντα, η απόφαση είναι κατά το κεφάλαιο αυτό εσφαλμένη και λόγω αντιφατικής αιτιολογίας, γιατί, ενώ για το ορισμένο του λόγου της ένστασης, απαιτεί τη συγκεκριμενοποίηση του ακριβούς σημείου του σχισίματος, του είδους του, για το ορισμένο του λόγου της έφεσης δεν απαιτεί ούτε τη συγκεκριμενοποίηση αυτή ούτε την ακριβή εξειδίκευση των πλημμελειών της εκκαλούμενης. Ο λόγος αυτός, όπως διατυπώνεται, πρέπει, καταρχήν, να απορριφθεί ως αόριστος γιατί δεν προσδιορίζει τα συγκεκριμένα ψηφοδέλτια η αιτιολογία των οποίων αντιφάσκει με την αιτιολογία των παραπάνω επτά (7) ψηφοδελτίων του συνδυασμού των αναιρεσιβλήτων, αλλά παραπέμπει γενικώς για τον προσδιορισμό των ψηφοδελτίων αυτών στη σελίδα 24 της αναιρεσιβαλλομένης, όπου αναφέρονται πολλά ψηφοδέλτια, που ανήκουν άλλα στο συνδυασμό του αναιρεσιώντος και άλλα στο συνδυασμό των αναιρεσιβλήτων. Αλλά και αν γίνει δεκτό ότι ο λόγος αναφέρεται στην αιτιολογία της αναιρεσιβαλλομένης που αφορά τρία ψηφοδέλτια χωρίς αριθμό των εκλογικών τμημάτων 4064, 4073 και 4132, αντιστοίχως, που αναφέρονται, μεταξύ άλλων, στην παραπάνω σελίδα 24, ο λόγος πρέπει να απορριφθεί και ως αβάσιμος α) γιατί, όπως εκτίθεται στην προηγούμενη σκέψη, το Διοικητικό Εφετείο δέχθηκε ότι είχαν προβληθεί συγκεκριμένοι λόγοι έφεσης κατά των σκέψεων της αναιρεσιβαλλομένης που αφορούσαν τα πιο πάνω επτά ψηφοδέλτια και β) γιατί δεν νοείται αντίφαση της αιτιολογίας δευτεροβάθμιου δικαστηρίου που κρίνει για την προβολή ή όχι συγκεκριμένου λόγου έφεσης με άλλη αιτιολογία αυτού που κρίνει για την προβολή ή όχι συγκεκριμένων λόγων ένστασης, δεδομένου ότι τα ένδικα αυτά μέσα διέπονται από διαφορετικές διατάξεις, ενώ, όπως προκύπτει από την αντιπαραβολή των παραπάνω αιτιολογιών της αναιρεσιβαλλομένης, οι αιτιολογίες αυτές που αναφέρονται στην προβολή ή όχι λόγων έφεσης ή ένστασης, αντιστοίχως, στηρίζονται σε διαφορετικό πραγματικό.

24. Επειδή, στο άρθρο 64 του Δημοτικού και Κοινοτικού Κώδικα (π.δ. 410/1995), όπως τροποποιήθηκε από το άρθρο 15 παρ. 6 του ν. 2539/1997, το οποίο ορίζει το περιεχόμενο των ψηφοδελτίων που χρησιμοποιούνται στις δημοτικές και κοινοτικές εκλογές, προβλέπονται τα εξής: "1 . . . 2 . . . 3. Ο εκλογέας μπορεί να εκφράσει την προτίμησή του προς έναν υποψήφιο σημειώνοντας σταυρό παραπλεύρως του ονόματός του στο ψηφοδέλτιο του συνδυασμού. Στους δήμους ο εκλογέας μπορεί να εκφράσει την προτίμησή του υπέρ ενός ή υπέρ δύο υποψηφίων πλην των Δήμων Αθηναίων, Θεσσαλονίκης και Πειραιώς, στους οποίους ο εκλογέας μπορεί να εκφράσει την προτίμησή του υπέρ ενός, υπέρ δύο ή υπέρ τριών υποψηφίων. Ψηφοδέλτιο συνδυασμού με περισσότερους σταυρούς προτίμησης από τους ανωτέρω κατά περίπτωση οριζόμενους είναι έγκυρο, χωρίς να λαμβάνεται υπόψη κανένας σταυρός προτίμησης. 4. Η προτίμηση του εκλογέα εκφράζεται με σταυρό που σημειώνεται με μολύβι μαύρης ή κυανής αποχρώσεως ή με μελάνη των ίδιων αποχρώσεων, δίπλα στο ονοματεπώνυμο κάθε υποψήφιου. Σταυρός προτιμήσεως που σημειώνεται με διαφορετικό τρόπο θεωρείται ότι δεν είναι γραμμένος, και η εγκυρότητα του ψηφοδελτίου ελέγχεται, σύμφωνα με τη διάταξη της περιπτώσεως γ του άρθρου 65. 5. Για τον υποψήφιο δήμαρχο και τον υποψήφιο πρόεδρο της κοινότητας δεν χρειάζεται σταυρός προτιμήσεως και αν σημειωθεί, δεν συνεπάγεται ακυρότητα του ψηφοδελτίου". Εξάλλου στο άρθρο 76 του Δημοτικού και Κοινοτικού Κώδικα, όπως τροποποιήθηκε με το άρθρο 9 παρ. 6 του ν. 2623/1998, ορίζονται τα εξής: 1. "Στους δήμους, αν κανένας συνδυασμός δεν συγκεντρώσει την απόλυτη πλειοψηφία, που απαιτεί το άρθρο 71 παράγραφος 1, η ψηφοφορία επαναλαμβάνεται την επόμενη Κυριακή ανάμεσα μόνο στους υποψήφιους δημάρχους των δύο συνδυασμών που έλαβαν τις περισσότερες ψήφους. Επιτυχών θεωρείται ο υποψήφιος δήμαρχος ή πρόεδρος κοινότητας και ο συνδυασμός του που συγκέντρωσε στην επαναληπτική ψηφοφορία την απόλυτη πλειοψηφία ολόκληρου του αριθμού των έγκυρων ψηφοδελτίων. Αν στην επαναληπτική ψηφοφορία οι δύο αυτοί συνδυασμοί ισοψηφήσουν, το πρωτοδικείο ή το ειρηνοδικείο ενεργεί κλήρωση για την ανάδειξη του επιτυχόντος συνδυασμού. 2. ... 3. ... 8. ... 9. Οι τακτικοί και αναπληρωματικοί σύμβουλοι εκλέγονται με βάση την πρώτη ψηφοφορία σύμφωνα με τους σταυρούς προτιμήσεως που έλαβε καθένας στην ψηφοφορία αυτή, όπως ορίζεται στις διατάξεις της παραγράφου 3 του άρθρου 72 και του άρθρου 73". Τέλος στο άρθρο 65 του ίδιου κώδικα ορίζονται τα εξής: "Εκτός από τις περιπτώσεις ακυρότητας που προβλέπουν οι παρ. 3 του άρθρου 62 και 2 του άρθρου 64, το ψηφοδέλτιο είναι άκυρο μόνον στις ακόλουθες περιπτώσεις: α) . . . β) . . . γ) αν έχουν σημειωθεί σε οποιαδήποτε πλευρά του λέξεις, φράσεις, υπογραμμίσεις, στίγματα ή άλλα σημεία, εφόσον αποτελούν διακριτικά γνωρίσματα που παραβιάζουν με τρόπο προφανή το απόρρητο της ψηφοφορίας ...".

25. Επειδή, κατά την έννοια των παραπάνω διατάξεων σε περίπτωση επαναληπτικής ψηφοφορίας η εκλογή διεξάγεται μεταξύ των υποψηφίων δημάρχων των δύο πρώτων συνδυασμών, χωρίς να απαιτείται η σημείωση σταυρού προτίμησης στα ψηφοδέλτια είτε υπέρ αυτών είτε υπέρ των υποψηφίων συμβούλων. Η σημείωση όμως σταυρού προτίμησης, αν και δεν απαιτείται, δεν επιφέρει, αυτή μόνη, ακυρότητα των ψηφοδελτίων στα οποία τέθηκε, παρά μόνο στην περίπτωση που, κατά την κρίση της εφορευτικής επιτροπής και τελικώς του δικαστηρίου, ο σταυρός

σημειώθηκε με πρόθεση να αποτελέσει διακριτικό γνώρισμα, το οποίο παραβιάζει το απόρρητο της ψηφοφορίας (ΣΤΕ 810/1996, 1455/1987).

26. Επειδή, στην προκείμενη περίπτωση, όπως προκύπτει από την αναιρεσιβαλλόμενη απόφαση (σελ. 40, 41 και 42), το Διοικητικό Εφετείο, αφού δέχθηκε όσα γίνονται δεκτά στην προηγούμενη σκέψη για τη σημείωση σταυρού προτίμησης στην επαναληπτική ψηφοφορία, ερμηνεύοντας τις παραπάνω διατάξεις, απέρριψε τους λόγους έφεσης των ήδη αναιρεσιβλήτων που ζητούσαν την ακύρωση μεγάλου αριθμού ψηφοδελτίων του συνδυασμού του αναιρεσιόντος, στα οποία είχαν σημειωθεί ένας ή δύο ή τρεις σταυροί προτίμησης, κατά περίπτωση, με τη σκέψη ότι "η σημείωση σταυρών προτίμησης αυτή και μόνη δεν αποτελεί διακριτικό γνώρισμα που παραβιάζει το απόρρητο της ψηφοφορίας, καθόσον μπορεί να οφείλεται σε πλάνη των εκλογέων σχετικά με το αν απαιτούνταν σταυρός προτίμησης ή όχι, εξαιτίας της συχνής κατά τις εκλογές σημείωσης αυτού". Ειδικώς όμως για το ψηφοδέλτιο 148 του 4094 εκλογικού τμήματος το Διοικητικό Εφετείο δέχθηκε τα εξής: "Η σημείωση όμως τριών σταυρών προτίμησης κατά σειρά στα δεξιά του ονόματος του πρώτου υποψηφίου συμβούλου του συνδυασμού Αλεξανδρή Παναγιώτη στο ψηφοδέλτιο 4094/148 δεν είναι συνήθης, όπως συμβαίνει να είναι η σημείωση σταυρών προτίμησης σε περισσότερους υποψηφίους από όσους προβλέπεται από το νόμο, αιτία, για την οποία, άλλωστε, ο νομοθέτης προέβλεψε ότι στην περίπτωση αυτή το ψηφοδέλτιο δεν είναι άκυρο (άρθρο 64 παρ. 3 του Δημοτικού και Κοινοτικού Κώδικα), ούτε μπορεί να θεωρηθεί ότι οφείλεται σε σύγχυση του εκλογέα όσον αφορά τον τρόπο σταυροδοσίας, αφού μια τέτοια σύγχυση θα δικαιολογούσε τη σημείωση περισσότερων σταυρών προτίμησης σε αντίστοιχους υποψηφίους και όχι στον ίδιο υποψήφιο, ενόψει μάλιστα του ότι πρόκειται για εκλογές σε κεντρικό Δήμο της χώρας όπου, κατά τα κοινώς γνωστά, η ενημέρωση των εκλογέων είναι ανώτερη από το επίπεδο της ενημέρωσης του μέσου λληνα εκλογέα. Ακόμη δεν μπορεί να θεωρηθεί ότι οφείλεται σε απροσεξία ή σπουδή του εκλογέα, αφού κάτι τέτοιο θα δικαιολογούσε, ενδεχομένως, τη σημείωση δύο σταυρών προτίμησης, γιατί μπορεί να είχαν σημειωθεί σε διαφορετικό χρόνο, όχι όμως και τριών σταυρών προτίμησης κατά σειρά. Επομένως, η σημείωση των πιο πάνω σταυρών προτίμησης κατά τον τρόπο που προαναφέρθηκε αποτελεί διακριτικό γνώρισμα που παραβιάζει το απόρρητο της ψηφοφορίας (σχ. και Α.Ε.Δ. 50/1985), καθόσον με τον τρόπο αυτό, μπορεί να προσδιοριστεί άμεσα ή έμμεσα η ταυτότητα του εκλογέα που ψήφισε με το συγκεκριμένο ψηφοδέλτιο, εσφαλμένα δε κρίθηκε το αντίθετο, με την εκκαλούμενη απόφαση, η οποία πρέπει να μεταρρυθμιστεί ανάλογα, ώστε το παραπάνω ψηφοδέλτιο να αφαιρεθεί από τη δύναμη του συνδυασμού του δεύτερου εκκαλούντος-εφεσιβλήτου". Σύμφωνα με όσα αναπτύσσονται στην προηγούμενη σκέψη, η αναιρεσιβαλλόμενη απόφαση ορθώς και νομίμως ερμήνευσε και εφάρμοσε τις παραπάνω διατάξεις των άρθρων 64 παρ. 3 έως 5, 65 περ. γ και 76 παρ. 1 του Δημοτικού και Κοινοτικού Κώδικα, διότι έκρινε, με νόμιμη και επαρκή αιτιολογία, στηριζόμενη στα διδάγματα της λογικής και της κοινής πείρας, ότι η σημείωση τριών σταυρών προτίμησης, κατά την επαναληπτική ψηφοφορία, στα δεξιά του ονόματος του ίδιου υποψηφίου στο ψηφοδέλτιο 148/4094 δεν είναι συνήθης αλλά αποτελεί διακριτικό γνώρισμα που παραβιάζει το απόρρητο της ψηφοφορίας. Συνεπώς πρέπει να απορριφθούν ως αβάσιμοι ο ισχυρισμός του αναιρεσιόντος ότι εσφαλμένως ερμηνεύτηκε και εφαρμόστηκε το άρθρο 64

παρ. 3 του Δημοτικού και Κοινοτικού Κώδικα, καθώς και ο ισχυρισμός ότι η κρίση της αναιρεσιβαλλομένης σύμφωνα με την οποία η θέση των τριών σταυρών προτίμησης δεν οφειλόταν σε σύγχυση του εκλογέα είναι εσφαλμένη, γιατί η θέση σταυρού προτίμησης και κατά την επαναληπτική ψηφοφορία οφείλεται σύμφωνα με τα διδάγματα της λογικής και της κοινής πείρας σε άγνοια, απροσεξία ή εθισμό των εκλογέων και δεν συνιστά από μόνη της λόγο ακυρότητας των αντίστοιχων ψηφοδελτίων. Ο τελευταίος δε ισχυρισμός κατά το μέρος που πλήττει την ανέλεγκτη περί τα πράγματα κρίση του δικαστηρίου της ουσίας για την παραβίαση του απορρήτου της ψηφοφορίας πρέπει να απορριφθεί ως απαράδεκτος. Περαιτέρω προβάλλεται ότι η παραπάνω αιτιολογία της αναιρεσιβαλλομένης για το 148/4094 ψηφοδέλτιο είναι εσφαλμένη, γιατί από κανένα στοιχείο δεν συνάγεται ότι υπάρχει κατώτερο επίπεδο ενημέρωσης των εκλογέων στην επαρχία σε σχέση με τους δήμους της Αθήνας, ενώ και αν προέκυπτε τέτοια διαφοροποίηση αυτή θα συνεπαγόταν την παρανομία της όλης εκλογικής διαδικασίας γιατί θα παραβίαζε έμμεσα τη συνταγματική αρχή της καθολικότητας και της ισότητας της ψηφοφορίας. Ο λόγος αυτός, ανεξαρτήτως ότι στηρίζεται σε εσφαλμένη προϋπόθεση γιατί η πιο πάνω αιτιολογία αναφέρεται σε "εκλογές σε κεντρικό δήμο της Χώρας" και όχι της Αθήνας, πρέπει να απορριφθεί προεχόντως ως αλυσιτελής, γιατί στρέφεται κατά επικουρικού σκέλους της πιο πάνω αιτιολογίας της αναιρεσιβαλλομένης, η οποία βρίσκει επαρκές και νόμιμο έρεισμα στα λοιπά σκέλη της αιτιολογίας αυτής. Τέλος ισχυρίζεται ο αναιρεσείων ότι η διάκριση ανάμεσα στη θέση δύο ή τριών σταυρών προτίμησης με το σκεπτικό ότι στους δύο σταυρούς μπορεί να υπάρχει χρονική πρόταξη της θέσης του ενός σε σχέση με τον άλλο, ενώ οι τρεις έχουν τεθεί ταυτόχρονα, είναι παράνομη, αφενός διότι στηρίζεται σε καθαρά υποθετική κρίση και αφετέρου, διότι με αυτή το Εφετείο διενεργεί ανεπίτρεπτη υποκατάσταση της πραγματικής βάσης της πρωτόδικης απόφασης με σκοπό την εξαφάνιση της πρωτόδικης απόφασης, ενώ η τεχνική της υποκατάστασης αιτιολογίας τείνει εξ ορισμού στη διάσωση του κύρους της ελεγχόμενης απόφασης. Ο λόγος αυτός πρέπει να απορριφθεί προεχόντως ως ερειδόμενος σε ανακριβή προϋπόθεση διότι, όπως προκύπτει από την αναιρεσιβαλλομένη, το Διοικητικό Εφετείο δεν δέχεται ότι οι τρεις σταυροί είχαν τεθεί την ίδια χρονική στιγμή. Περαιτέρω ο λόγος αυτός κατά το δεύτερο σκέλος του πρέπει να απορριφθεί και ως αβάσιμος, γιατί το διοικητικό εφετείο δεν υποκατέστησε, με την αναιρεσιβαλλόμενη απόφασή του, την πραγματική βάση της πρωτόδικης απόφασης, αφού και η απόφαση αυτή, όπως και η αναιρεσιβαλλομένη, δέχεται ότι το επίμαχο ψηφοδέλτιο φέρει τρεις σταυρούς μετά το ονοματεπώνυμο του υποψηφίου Αλεξανδρή Παναγιώτη, αλλά νομίμως και με διαφορετική επιχειρηματολογία, στηριζόμενη στα διδάγματα της λογικής και της κοινής πείρας, προχώρησε σε διαφορετική εκτίμηση των αυτών πραγματικών περιστατικών, κρίνοντας αιτιολογημένα ότι οι σταυροί αυτοί αποτελούν διακριτικό γνώρισμα που καθιστά άκυρο το επίμαχο ψηφοδέλτιο.

27. Επειδή, με τον πρώτο λόγο του δικογράφου πρόσθετων λόγων ο αναιρεσείων στρέφεται κατά της σκέψης της αναιρεσιβαλλόμενης απόφασης που δέχθηκε ότι τα σημεία που έφερε το ψηφοδέλτιο 77 του εκλογικού τμήματος 4058, το οποίο είχε προσμετρηθεί υπέρ του συνδυασμού του αναιρεσείοντος, αποτελούν διακριτικό γνώρισμα που παραβιάζει το απόρρητο της ψηφοφορίας και καθιστά άκυρο το ψηφοδέλτιο αυτό. Ο παραπάνω λόγος αναιρέσεως, που αφορά το κύρος ενός ψηφοδελτίου του

συνδυασμού του αναιρεσειόντος, μετά την απόρριψη όλων των λοιπών λόγων αναίρεσως που στρέφονται κατά των σκέψεων της αναιρεσιβαλλομένης που αφορούν το κύρος ψηφοδελτίων, πρέπει να απορριφθεί προεχόντως ως αλυσιτελής, γιατί, και αν ακόμη ο λόγος αυτός γινόταν δεκτός και το επίμαχο ψηφοδέλτιο κρινόταν έγκυρο και προσετίθετο στο συνολικό αριθμό των ψήφων που έλαβε ο συνδυασμός του αναιρεσειόντος (Πορεία Δημιουργίας για το Χαλάνδρι), σύμφωνα με την αναιρεσιβαλλόμενη απόφαση (11362), δεν θα επηρεαζόταν το τελικό αποτέλεσμα, αφού ο συνδυασμός του αναιρεσειόντος θα ελάμβανε 11363 ψήφους (11362+1) έναντι 11364 ψήφων που έχει λάβει, σύμφωνα με την αναιρεσιβαλλομένη, ο συνδυασμός του πρώτου των αναιρεσιβλήτων "Συνεργασία για Ανθρώπινη Πόλη".

28. Επειδή, στο άρθρο 71 παρ. 1 του Δημοτικού και Κοινοτικού Κώδικα (π.δ. 410/1995, ΦΕΚ 231) ορίζεται ότι : "1. Στις εκλογές των δημάρχων και των δημοτικών συμβούλων θεωρείται επιτυχών συνδυασμός αυτός που συγκέντρωσε την απόλυτη πλειοψηφία ολόκληρου του αριθμού των έγκυρων ψηφοδελτίων και επιλαχόντες όσοι συνδυασμοί έλαβαν έστω και μια έδρα, σύμφωνα με όσα ορίζονται στα άρθρα 72, 74 και 76 . . .". Εξάλλου, στο άρθρο 76 του Δημοτικού και Κοινοτικού Κώδικα, όπως ισχύει μετά την τροποποίησή του με τις διατάξεις των άρθρων 9 παρ. 6 του ν. 2623/1998 (Α 139) και 3 παρ. 5 του ν. 2539/1997 (Α 244), ορίζεται ότι: "1. Στους δήμους, αν κανένας συνδυασμός δεν συγκεντρώσει την απόλυτη πλειοψηφία, που απαιτεί το άρθρο 71 παράγραφος 1, η ψηφοφορία επαναλαμβάνεται την επόμενη Κυριακή ανάμεσα μόνο στους υποψήφιους δημάρχους των δύο συνδυασμών που έλαβαν τις περισσότερες ψήφους. Επιτυχών θεωρείται ο υποψήφιος δήμαρχος ή πρόεδρος κοινότητας και ο συνδυασμός του που συγκέντρωσε στην επαναληπτική ψηφοφορία την απόλυτη πλειοψηφία ολόκληρου του αριθμού των έγκυρων ψηφοδελτίων. Αν στην επαναληπτική ψηφοφορία οι δύο αυτοί συνδυασμοί ισοψηφήσουν, το πρωτοδικείο ή το ειρηνοδικείο ενεργεί κλήρωση για την ανάδειξη του επιτυχόντος συνδυασμού. 2. Οι έδρες των δημοτικών και κοινοτικών συμβουλίων διανέμονται, σε περίπτωση επαναληπτικής ψηφοφορίας, στους συνδυασμούς που συμμετέχουν στις εκλογές, σε δύο φάσεις, που ονομάζονται κατανομές. Στην πρώτη (Α) κατανομή διανέμονται οι μισές έδρες του δημοτικού ή κοινοτικού συμβουλίου. Το κλάσμα που προκύπτει στρογγυλοποιείται στην αμέσως μεγαλύτερη μονάδα. Στη δεύτερη (Β) κατανομή διανέμονται οι υπόλοιπες. Με βάση τον αριθμό των εδρών των δημοτικών συμβουλίων οι έδρες που αναλογούν σε καθεμία από τις δύο αυτές κατανομές έχουν ως εξής: - για τα 11μελή συμβούλια οι έδρες της Α' κατανομής είναι 6 και της Β' κατανομής 5 ... - για τα 31μελή συμβούλια 16 και 15 αντίστοιχα ... 3. Οι έδρες της Α' κατανομής διανέμονται αναλογικά στους συνδυασμούς που συμμετέχουν στις εκλογές με την ακόλουθη διαδικασία: Το σύνολο των έγκυρων ψηφοδελτίων που έλαβαν σ' όλα τα εκλογικά τμήματα, σε κάθε δήμο ή κοινότητα, όλοι μαζί οι συνδυασμοί που συμμετείχαν στις εκλογές στην αρχική ψηφοφορία, διαιρείται με τον αριθμό των εδρών της Α' κατανομής αυξημένο κατά μια μονάδα. Το πηλίκο που προκύπτει, παραλειπόμενου του κλάσματος, αποτελεί το εκλογικό μέτρο της Α' κατανομής. Ο αριθμός των έγκυρων ψηφοδελτίων κάθε συνδυασμού διαιρείται στη συνέχεια με το εκλογικό μέτρο και κάθε συνδυασμός καταλαμβάνει τόσες έδρες όσο είναι το ακέραιο πηλίκο αυτής της διαιρέσεως. Εάν οι έδρες που καταλαμβάνουν οι διάφοροι συνδυασμοί με την προηγούμενη διαδικασία είναι λιγότερες από

τις προς διάθεση έδρες της Α' κατανομής, εφαρμόζονται ανάλογα οι διατάξεις της παραγράφου 4 του άρθρου 72. 4. Για τη διανομή των εδρών της Β' κατανομής, υπολογίζεται, αρχικά, πόσες από τις έδρες αυτές πρέπει να προσκυρωθούν στον επιτυχόντα συνδυασμό, έτσι ώστε να συγκεντρώσει συνολικά, συνυπολογιζόμενων και των εδρών που του απονεμήθηκαν από την Α' κατανομή, τα 3/5 του όλου αριθμού των εδρών. Οι έδρες της Β' κατανομής που θα απομείνουν προς διάθεση, μετά την παραχώρηση των εδρών στον επιτυχόντα συνδυασμό, παραχωρούνται στο δεύτερο συνδυασμό που πήρε μέρος στην επαναληπτική ψηφοφορία . . . 5 . . . 9. Οι τακτικοί και αναπληρωματικοί σύμβουλοι εκλέγονται με βάση την πρώτη ψηφοφορία σύμφωνα με τους σταυρούς προτιμήσεως που έλαβε καθένας στην ψηφοφορία αυτή, όπως ορίζεται στις διατάξεις της παραγράφου 3 του άρθρου 72 και του άρθρου 73". Περαιτέρω, στο άρθρο 72 του ίδιου Κώδικα, όπως ισχύει μετά την τροποποίησή του με τις διατάξεις του άρθρου 3 παρ. 3 του ν. 2539/1997, που ρυθμίζει καταρχήν τα της κατανομής των εδρών στις περιπτώσεις που δεν διενεργείται επαναληπτική εκλογή και στο οποίο για την αναλογική εφαρμογή του προς συμπλήρωση της κατανομής όλων των εδρών της Α κατανομής παραπέμπει η πιο πάνω διάταξη, ορίζεται ότι : "1. Από το σύνολο των εδρών των δημοτικών ή κοινοτικών συμβούλων, τα 3/5 ανήκουν στον επιτυχόντα συνδυασμό και τα 2/5 στους επιλαχόντες ανάλογα με τον αριθμό των έγκυρων ψηφοδελτίων που έλαβε καθένας απ' αυτούς, σύμφωνα με όσα ορίζονται στην παράγραφο 4. ... 4. Η αναλογική κατανομή των εδρών στην περίπτωση της παραγράφου 1 γίνεται με τον ακόλουθο τρόπο: Το σύνολο των έγκυρων ψηφοδελτίων που έλαβαν σ' όλα τα εκλογικά τμήματα, σε κάθε δήμο ή κοινότητα, όλοι μαζί οι συνδυασμοί, που συμμετείχαν στις εκλογές, εκτός από τον επιτυχόντα, διαιρείται με τον αριθμό των εδρών που αντιστοιχεί στα 2/5, αυξημένο κατά μια μονάδα. Το πηλίκο που προκύπτει, παραλειπόμενου του κλάσματος, αποτελεί το εκλογικό μέτρο. Ο αριθμός των έγκυρων ψηφοδελτίων κάθε συνδυασμού διαιρείται στη συνέχεια με το εκλογικό μέτρο και κάθε συνδυασμός καταλαμβάνει τόσες έδρες όσο το ακέραιο πηλίκο αυτής της διαιρέσεως. Εάν οι έδρες που καταλαμβάνουν οι διάφοροι επιλαχόντες συνδυασμοί με την προηγούμενη διαδικασία είναι λιγότερες από τις προς διάθεση έδρες, οι έδρες που απομένουν διανέμονται ανά μια μεταξύ των επιλαχόντων συνδυασμών που έχουν καταλάβει τουλάχιστο μια έδρα, κατά σειρά, ανάλογα με τα αξιοσημείωτα υπόλοιπα που έχουν. Αν οι συνδυασμοί αυτοί έχουν ίσο αριθμό αξιοσημείωτων υπολοίπων γίνεται κλήρωση. Αν και μετά τη διανομή εδρών με βάση τα αξιοσημείωτα υπόλοιπα, παραμένουν, αδιάθετες έδρες, αυτές κατανέμονται ανά μια κατά σειρά, ανάλογα με το συνολικό αριθμό των έγκυρων ψηφοδελτίων που έλαβε κάθε επιλαχών συνδυασμός. Αν έχει απομείνει προς διάθεση μια μόνο έδρα, την έδρα αυτή καταλαμβάνει ο επιλαχών συνδυασμός που έχει καταλάβει τουλάχιστον μια έδρα και παρουσιάζει το μεγαλύτερο αξιοσημείωτο υπόλοιπο . . .". Τέλος, από το συνδυασμό των διατάξεων των άρθρων 71 παρ. 1 και 76 παρ. 1 του ίδιου Κώδικα προκύπτει ότι σε περίπτωση διεξαγωγής επαναληπτικής ψηφοφορίας επιτυχών συνδυασμός θεωρείται αυτός που συγκέντρωσε στην επαναληπτική ψηφοφορία την απόλυτη πλειοψηφία ολόκληρου του αριθμού των εγκύρων ψηφοδελτίων, ενώ επιλαχόντες οι συνδυασμοί που έλαβαν έστω και μια έδρα.

29. Επειδή, από το συνδυασμό των πιο πάνω διατάξεων προκύπτει ότι

στις δημοτικές εκλογές, αν διεξαχθεί επαναληπτική ψηφοφορία, η διανομή των εδρών του δημοτικού συμβουλίου στους συνδυασμούς που συμμετέχουν στις εκλογές γίνεται υποχρεωτικώς σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 76 του π.δ. 410/1995, σε δύο φάσεις που ονομάζονται κατανομές (Α και Β κατανομή). Στην Α κατανομή εδρών μετέχουν όλοι οι συνδυασμοί που έλαβαν μέρος στις εκλογές. Αυτό ορίζεται ρητώς στην παρ. 3 του άρθρου 76 και επομένως εξυπακούεται, ως βασική αρχή της απλής αναλογικής κατανομής των εδρών, ότι θα εφαρμοσθεί και στην περίπτωση που θα προκύψει ανάγκη εφαρμογής της παρ. 4 του άρθρου 72 του ίδιου διατάγματος, για τη συμπλήρωση της διανομής των εδρών της Α κατανομής που παρέμειναν αδιάθετες κατά το πρώτο στάδιο της κατανομής αυτής. Σε καμία δε αντίθεση δεν έρχεται η ερμηνεία αυτή με το γεγονός ότι στο τρίτο εδάφιο της παρ. 4 του άρθρου 72 ορίζεται ότι " . . . οι έδρες που απομένουν διανέμονται . . . μεταξύ των επιλαχόντων συνδυασμών", γιατί το άρθρο αυτό, σύμφωνα με την παραπέμπουσα σε αυτό διάταξη του άρθρου 76 παρ. 3, εφαρμόζεται αναλογικά, με την έννοια ότι θα εφαρμοσθεί και για τη συμπλήρωση της διανομής των εδρών της Α κατανομής μόνο η τεχνική διανομή των εδρών που περιγράφεται στην παρ. 4 του άρθρου 76, με συμμετοχή στη διανομή όλων των συνδυασμών, δηλαδή ακόμη και εκείνου ο οποίος κατά την επαναληπτική ψηφοφορία ανεδείχθη επιτυχών και ο οποίος άλλωστε, πριν από την εν λόγω ψηφοφορία, δεν θεωρείται κατά το προαναφερόμενο άρθρο 71 παρ. 1 ως "επιτυχών" αλλά ως "επιλαχών" (πρβλ. Σ.τ.Ε. 2595/1999, 2087/1995). Μετά την ολοκλήρωση της διανομής των εδρών της Α κατανομής ακολουθεί η διανομή των εδρών της Β κατανομής, η οποία διενεργείται σύμφωνα με τα οριζόμενα στην παρ. 4 του άρθρου 76.

30. Επειδή, στην προκείμενη περίπτωση, όπως προκύπτει από την αναιρεσιβαλλόμενη απόφαση, κατά την αρχική ψηφοφορία των δημοτικών εκλογών της 11.10.1998 στο Δήμο Χαλανδρίου Αττικής καταμετρήθηκαν 24.893 έγκυρα ψηφοδέλτια από τα οποία έλαβαν : 1) Ο συνδυασμός "Συνεργασία για Ανθρώπινη Πόλη" 9.787, 2) Ο συνδυασμός "Πορεία Δημιουργίας για το Χαλάνδρι" 7.439, και 3) Ο συνδυασμός "Χαλάνδρι-Δύναμη Ενότητας" 6.790. Δεδομένου όμως ότι κανένας από τους πιο πάνω συνδυασμούς δεν συγκέντρωσε την απόλυτη πλειοψηφία, διεξήχθη επαναληπτική ψηφοφορία στις 18.10.1998 μεταξύ του πρώτου και του δεύτερου συνδυασμού. Κατά την ψηφοφορία αυτή πρώτος αναδείχθηκε, με την αναιρεσιβαλλόμενη απόφαση, ο συνδυασμός "Συνεργασία για Ανθρώπινη Πόλη" με 11.364 ψηφοδέλτια επί συνόλου 22.726 ψηφοδελτίων. Εξάλλου, ενόψει του ότι, σύμφωνα με την απογραφή του έτους 1991 (απόφαση Υπουργού Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης 25.465/24.7.1998, Β' 768) ο Δήμος Χαλανδρίου έχει πληθυσμό 66.285 κατοίκους, το Δημοτικό Συμβούλιο αυτού αποτελείται, σύμφωνα με την διάταξη του άρθρου 40 του Δημοτικού και Κοινοτικού Κώδικα, από 31 μέλη. Δεδομένου ότι έλαβε χώρα επαναληπτική ψηφοφορία η διανομή των εδρών γίνεται, σύμφωνα με το άρθρο 76 του ίδιου Κώδικα, υποχρεωτικώς σε δύο κατανομές (Α και Β), στην Α δε κατανομή εδρών μετέχουν όλοι οι συνδυασμοί που έλαβαν μέρος στις εκλογές. Εξάλλου σύμφωνα με το άρθρο 76 παρ. 2 του Δ.Κ.Κ. για τα 31μελή συμβούλια των δήμων οι έδρες της Α' κατανομής είναι 16 και της Β' κατανομής 15. Σύμφωνα με τα δεδομένα της αρχικής ψηφοφορίας το σύνολο των έγκυρων ψηφοδελτίων όλων των συνδυασμών που συμμετείχαν στις εκλογές της 11.10.1998 ήταν 24.893 και συνεπώς το

εκλογικό μέτρο της Α' κατανομής ήταν $24.893 : 17 (16+1) = 1464$. Με βάση το εκλογικό αυτό μέτρο η διανομή εδρών κατά την Α' κατανομή έγινε από το Διοικητικό Εφετείο ως εξής: 1) ο συνδυασμός "Συνεργασία για Ανθρώπινη Πόλη" έλαβε 6 έδρες (σύνολο εγκύρων ψηφοδελτίων $9.787 : 1464$) και είχε υπόλοιπο 1003 ψηφοδέλτια, 2) ο συνδυασμός "Πορεία Δημιουργίας για το Χαλάνδρι" έλαβε 5 έδρες (σύνολο εγκύρων ψηφοδελτίων $7.439 : 1464$) και είχε υπόλοιπο 119 ψηφοδέλτια, 3) ο συνδυασμός "Χαλάνδρι-Δύναμη Ενότητας" έλαβε 5 έδρες (σύνολο εγκύρων ψηφοδελτίων $6790 : 1464 = 4$, υπόλοιπο 934 ψηφοδέλτια και τη μια αδιάθετη έδρα της Α' κατανομής [$16 - (6 + 5 + 4) = 1$], την οποία το Διοικητικό Εφετείο έκρινε ότι έπρεπε να λάβει αυτός, διότι είχε το μεγαλύτερο αχρησιμοποίητο υπόλοιπο από τους επιλαχόντες συνδυασμούς). Ακολούθως, το Εφετείο έκρινε ότι, από τις 15 έδρες της Β' κατανομής ο συνδυασμός "Συνεργασία για Ανθρώπινη Πόλη" λαμβάνει, ως επιτυχών, 13 έδρες, έτσι ώστε να συγκεντρώσει τις 19 έδρες ($3/5$ του συνολικού αριθμού των εδρών), και ότι τις υπόλοιπες 2 έδρες λαμβάνει ο συνδυασμός "Πορεία Δημιουργίας για το Χαλάνδρι" που πήρε μέρος στην επαναληπτική ψηφοφορία. Με βάση την παραπάνω κατανομή το Διοικητικό Εφετείο ανακήρυξε δεκαεννέα τακτικούς δημοτικούς συμβούλους από το συνδυασμό "Συνεργασία για Ανθρώπινη Πόλη", επτά τακτικούς συμβούλους από το συνδυασμό "Πορεία Δημιουργίας για το Χαλάνδρι" και πρώτο αναπληρωματικό δημοτικό σύμβουλο του ίδιου συνδυασμού τον Δημήτριο Τσούρα. Τέλος, ανακήρυξε πέντε τακτικούς συμβούλους από το συνδυασμό "Χαλάνδρι-Δύναμη Ενότητας", ως πέμπτο δε τακτικό σύμβουλο από το συνδυασμό αυτό ανακήρυξε τον Λεωνίδα Παπαδόπουλο. Σύμφωνα όμως με όσα αναπτύσσονται στις προηγούμενες σκέψεις, το Διοικητικό Εφετείο, με την αναιρεσιβαλλόμενη απόφασή του, κατά την κατανομή των εδρών στους συνδυασμούς που μετείχαν στις εκλογές για την ανάδειξη δημάρχου και δημοτικού συμβουλίου στο Δήμο Χαλανδρίου εσφαλμένα ερμήνευσε και εφήρμοσε τις διατάξεις των άρθρων 72 και 76 του Δημοτικού και Κοινοτικού Κώδικα, κατά το μέρος τους με το οποίο καθορίζεται ο τρόπος υπολογισμού των εδρών και τούτο διότι, σε όλο το στάδιο της Α' κατανομής μετέχουν όλοι οι συνδυασμοί, εφ' όσον έχουν λάβει μια έδρα και όχι μόνο οι επιλαχόντες συνδυασμοί, όπως εσφαλμένως δέχθηκε η αναιρεσιβαλλόμενη απόφαση, και ακολουθεί η διανομή των εδρών στο στάδιο της Β' κατανομής. Συνεπώς, κατά την ορθή έννοια των παραπάνω διατάξεων και σύμφωνα με όσα δέχθηκε η αναιρεσιβαλλόμενη απόφαση για τον αριθμό των ψηφοδελτίων που έλαβαν οι συνδυασμοί κατά την αρχική ψηφοφορία της 11.10.1998, η διανομή των εδρών έπρεπε να γίνει ως εξής: Εκλογικό μέτρο της Α' κατανομής 1464 [έγκυρα ψηφοδέλτια $24.893:17 (16+1) = 1464$]. Κατά το πρώτο στάδιο της Α' κατανομής διανέμονται 16 έδρες, από τις οποίες λαμβάνουν, 1) ο συνδυασμός "Συνεργασία για Ανθρώπινη Πόλη" 6 έδρες (σύνολο εγκύρων ψηφοδελτίων $9.787:1464$) και υπόλοιπο 1003 ψηφοδέλτια, 2) ο συνδυασμός "Πορεία Δημιουργίας για το Χαλάνδρι" 5 έδρες (σύνολο εγκύρων ψηφοδελτίων $7.439 : 1464$) και υπόλοιπο 119 ψηφοδέλτια, και 3) ο συνδυασμός "Χαλάνδρι-Δύναμη Ενότητας" 4 έδρες (σύνολο εγκύρων ψηφοδελτίων $6790 : 1464 = 4$) και υπόλοιπο 934 ψηφοδέλτια. Δεδομένου ότι μετά τη διανομή των εδρών παραμένει μια έδρα αδιάθετη ($6 + 5 + 4 = 15$, σύνολο εδρών Α' κατανομής 16), διανέμεται η αδιάθετη έδρα, στο δεύτερο στάδιο της Α' κατανομής, στον συνδυασμό που έχει το μεγαλύτερο υπόλοιπο ψηφοδελτίων, δηλαδή στο συνδυασμό "Συνεργασία για Ανθρώπινη Πόλη" (υπόλοιπο 1003 ψηφοδέλτια,

έναντι 119 και 934 ψηφοδελτίων αντίστοιχα των άλλων συνδυασμών) ο οποίος, μετά την ολοκλήρωση του σταδίου της Α' κατανομής, έχει 7 έδρες ($6 + 1 = 7$). Ακολουθεί το στάδιο της Β' κατανομής, κατά το οποίο διανέμονται 15 έδρες και ο επιτυχών, κατά την επαναληπτική ψηφοφορία, συνδυασμός "Συνεργασία για Ανθρώπινη Πόλη", λαμβάνει 12 έδρες, έτσι ώστε να συγκεντρώσει τα $\frac{3}{5}$ του συνολικού αριθμού των εδρών, δηλαδή 19 έδρες. ($31: \frac{3}{5} = 19$) και τις υπόλοιπες 3 ($15-12 = 3$) αδιάθετες έδρες της Β' κατανομής λαμβάνει ο επιλαχών κατά την επαναληπτική ψηφοφορία συνδυασμός "Πορεία Δημιουργίας για το Χαλάνδρι" και εκλέγει τελικώς οκτώ τακτικούς δημοτικούς συμβούλους ($5 + 3 = 8$), ενώ ο συνδυασμός "Χαλάνδρι-Δύναμη Ενότητας" δεν μετέχει στη Β' κατανομή και λαμβάνει συνολικά 4 έδρες. Σύμφωνα με τα παραπάνω ο Δημήτριος Τσούρας, ο οποίος είχε ανακηρυχθεί με την αναιρεσιβαλλόμενη απόφαση, ενόψει των ψήφων τους οποίους, σύμφωνα με την απόφαση αυτή, είχε λάβει, πρώτος αναπληρωματικός δημοτικός σύμβουλος του συνδυασμού "Πορεία δημιουργίας για το Χαλάνδρι", έπρεπε να ανακηρυχθεί όγδοος τακτικός δημοτικός σύμβουλος του εν λόγω συνδυασμού, έτσι ώστε ο συνδυασμός αυτός να έχει οκτώ έδρες στο δημοτικό συμβούλιο, και ο Λεωνίδας Παπαδόπουλος, που είχε ανακηρυχθεί με την αναιρεσιβαλλόμενη απόφαση, ενόψει των ψήφων τους οποίους, σύμφωνα με την απόφαση αυτή, είχε λάβει, πέμπτος (5ος) τακτικός δημοτικός σύμβουλος του συνδυασμού "Χαλάνδρι-Δύναμη Ενότητας", έπρεπε να ανακηρυχθεί πρώτος αναπληρωματικός δημοτικός σύμβουλος του εν λόγω συνδυασμού, έτσι ώστε ο συνδυασμός αυτός να έχει τέσσερις έδρες στο δημοτικό συμβούλιο. 31. Επειδή, σύμφωνα με όσα αναπτύσσονται στις προηγούμενες σκέψεις, το Διοικητικό Εφετείο, κατ' εσφαλμένη ερμηνεία και εφαρμογή των διατάξεων των άρθρων 71 παρ. 1, 76 παρ. 1, 2, 3, 4 και 9 και 72 παρ. 1 και 4 του Δημοτικού και Κοινοτικού Κώδικα, έκρινε, με την αναιρεσιβαλλόμενη απόφασή του, ότι στη δεύτερη φάση της Α κατανομής, για τη διανομή μιας αδιάθετης έδρας, δεν συμμετέχει ο επιτυχών στην επαναληπτική ψηφοφορία συνδυασμός, με αποτέλεσμα να προχωρήσει σε εσφαλμένη κατανομή των εδρών του δημοτικού συμβουλίου του Δήμου Χαλανδρίου μεταξύ του πρώτου επιλαχόντος συνδυασμού "Πορεία δημιουργίας για το Χαλάνδρι" και του δεύτερου επιλαχόντος συνδυασμού "Χαλάνδρι-Δύναμη Ενότητας". Για το λόγο αυτό, που προβάλλεται βασίμως, πρέπει να γίνει εν μέρει δεκτή η κρινόμενη αίτηση και να αναιρεθεί εν μέρει η αναιρεσιβαλλόμενη απόφαση ως προς το κεφάλαιο της κατανομής των εδρών μεταξύ των επιλαχόντων συνδυασμών "Πορεία δημιουργίας για το Χαλάνδρι" και "Χαλάνδρι-Δύναμη Ενότητας". Ειδικότερα, η αναιρεσιβαλλόμενη απόφαση πρέπει να αναιρεθεί εν μέρει α) κατά το μέρος αυτής που δέχεται ότι ο πρώτος επιλαχών συνδυασμός "Πορεία δημιουργίας για το Χαλάνδρι", με επικεφαλής τον ήδη αναιρεσείοντα, εκλέγει επτά (7) τακτικούς δημοτικούς συμβούλους, ενώ κατά τα ανωτέρω, αν εφαρμοζόταν ορθώς ο νόμος, έπρεπε να εκλέξει οκτώ (8) τακτικούς δημοτικούς συμβούλους, και ο δεύτερος επιλαχών συνδυασμός "Χαλάνδρι-Δύναμη Ενότητας", με επικεφαλής τον αναιρεσίβλητο Γυφτόπουλο Γρηγόριο, εκλέγει πέντε (5) τακτικούς δημοτικούς συμβούλους, ενώ, κατά τα ανωτέρω, έπρεπε να εκλέξει μόνον τέσσερις (4) και β) κατά το μέρος αυτής που ανακηρύσσει, ενόψει του αριθμού των ψήφων που δέχεται ότι έλαβαν, πρώτο αναπληρωματικό σύμβουλο του πρώτου επιλαχόντος συνδυασμού τον Τσούρα Δημήτριο, ενώ έπρεπε να τον ανακηρύξει όγδοο τακτικό δημοτικό σύμβουλο του συνδυασμού αυτού, και πέμπτο (5ο) τακτικό δημοτικό σύμβουλο του δεύτερου επιλαχόντος συνδυασμού τον

Παπαδόπουλο Λεωνίδα, ενώ έπρεπε να τον ανακηρύξει πρώτο αναπληρωματικό δημοτικό σύμβουλο του συνδυασμού αυτού. Περαιτέρω το Δικαστήριο κρίνει ότι η υπόθεση πρέπει να αναπεμφθεί στο Διοικητικό Εφετείο Αθηνών προκειμένου αυτό, μεταρρυθμίζοντας την αναιρεσιβαλλόμενη απόφασή του, α) να ανακηρύξει ως όγδοο τακτικό δημοτικό σύμβουλο του πρώτου επιλαχόντος συνδυασμού "Πορεία δημιουργίας για το Χαλάνδρι" τον Τσούρα Δημήτριο, τον οποίο είχε ανακηρύξει, με την αναιρεσιβαλλόμενη απόφασή του, ενόψει των ψήφων που δέχεται ότι έλαβε, πρώτο αναπληρωματικό δημοτικό σύμβουλο του εν λόγω συνδυασμού, και να τον διαγράψει από τον πίνακα αναπληρωματικών δημοτικών συμβούλων του συνδυασμού αυτού, μεταβάλλοντας αντιστοίχως τη σειρά επιτυχίας των αναπληρωματικών δημοτικών συμβούλων του ίδιου συνδυασμού, που είχαν ανακηρυχθεί με την αναιρεσιβαλλόμενη απόφαση και β) να ανακηρύξει ως πρώτο αναπληρωματικό δημοτικό σύμβουλο του δεύτερου επιλαχόντος συνδυασμού "Χαλάνδρι-Δύναμη Ενότητας" τον Παπαδόπουλο Λεωνίδα, τον οποίο είχε ανακηρύξει, με την αναιρεσιβαλλόμενη απόφασή του, και ενόψει των ψήφων που δέχεται ότι έλαβε, ως πέμπτο (5ο) τακτικό δημοτικό σύμβουλο του εν λόγω συνδυασμού, και να τον διαγράψει από τον πίνακα τακτικών δημοτικών συμβούλων του συνδυασμού αυτού, μεταβάλλοντας αντιστοίχως τη σειρά επιτυχίας των λοιπών αναπληρωματικών συμβούλων του ίδιου συνδυασμού, που είχαν ανακηρυχθεί με την αναιρεσιβαλλόμενη απόφαση.

32. Επειδή, το Δικαστήριο εκτιμώντας τις περιστάσεις κρίνει ότι πρέπει να συμψηφιστεί η δικαστική δαπάνη μεταξύ των διαδίκων.

Δ ι ά τ α ύ τ α

Δέχεται εν μέρει την κρινόμενη αίτηση.

Απορρίπτει την αίτηση κατά τα λοιπά.

Αναιρεί εν μέρει την 100/1999 απόφαση του Διοικητικού Εφετείου Αθηνών σύμφωνα με όσα εκτίθενται στο αιτιολογικό.

Αναπέμπει την υπόθεση στο Διοικητικό Εφετείο Αθηνών, κατά το αναιρούμενο μέρος της, για να προβεί σε νέα κρίση κατά το αιτιολογικό.

Διατάζει την απόδοση του παραβόλου και

Συμψηφίζει τη δικαστική δαπάνη μεταξύ των διαδίκων.

Η διάσκεψη έγινε στην Αθήνα στις 28 Ιουνίου 2000

Ο Πρόεδρος του Γ' Τμήματος Ο Γραμματέας του Γ' Τμήματος

Γ. Δεληγιάννης Α. Γαϊτάνης

και η απόφαση δημοσιεύθηκε σε δημόσια συνεδρίαση στις 28 Σεπτεμβρίου 2000.

Ο Πρόεδρος του Γ' Τμήματος Η Γραμματέας του Γ' Τμήματος

Γ. Δεληγιάννης Δ. Μουζάκη